

Sprawozdanie
z działalności Biblioteki Głównej PŁ
w roku 2005

Łódź 2006

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Budżet Biblioteki Głównej PŁ. Przychody i koszty	3
III. Struktura Biblioteki Głównej PŁ. Lokal	5
IV. Personel. Awanse. Podwyżki. Nagrody	5
V. Kronika ważniejszych wydarzeń	8
VI. Zbiory biblioteczne - nabytki i wydatki	13
VII. Zbiory Biblioteki Głównej - stan aktualny	19
VIII. Udostępnianie	21
IX. Reprografia	22
X. Informacja naukowa	23
XI. Działalność dydaktyczna	28
XII. Współpraca z bibliotekami i instytucjami w kraju i za granicą	28
XIII. Automatyzacja procesów biblioteczno - informacyjnych	34
XIV. Działalność naukowa	46
XV. Biblioteki zakładowe	48
XVI. Informacje różne	51
XVII. Graficzna charakterystyka niektórych form działalności BGpŁ	53
Załączniki	
1. Schemat organizacyjny BGpŁ	
2. Historia zakłeta w kamieniu – wystawa prezentująca historię budynku BGpŁ: opis oraz płyta CD z fotografiami.	

I. WSTĘP

Niniejsze sprawozdanie, niezmiennie od wielu lat, jest zestawieniem danych statystycznych informujących o działalności Biblioteki Głównej, bibliotek filialnych i zakładowych w Politechnice Łódzkiej. Te zakresy działalności, które w roku sprawozdawczym okazały się istotne, jak zwykle, omówiono szerzej niż wynika to wyłącznie ze statystyki.

W uzupełnieniu niniejszego sprawozdania, w uzasadnionych sytuacjach, istnieje możliwość uzyskania szczegółowych informacji o działalności poszczególnych jednostek organizacyjnych biblioteki poprzez wgląd do ich sprawozdań, które przechowywane są w Bibliotece Głównej PŁ. Do prawidłowego wykorzystania danych z tych sprawozdań często jednak wymagana jest wiedza o całej bibliotece, ponieważ informacje cząstkowe wyrwane z wewnętrznych sprawozdań mogą wypaczyć rzeczywisty obraz biblioteki (np.: w przypadku gdy jakieś działanie realizowane jest w kilku agendach).

II. BUDŻET BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ PŁ. PRZYCHODY I KOSZTY

Rok 2005 był dziesiątym rokiem samodzielnej gospodarki finansowej biblioteki zakończonym dodatnim wynikiem finansowym.

W roku 2005 **wydziały PŁ nadal ponosiły koszty** utrzymania lokali bibliotek filialnych, część kosztów związanych z bieżącą działalnością filii i koszty zadeklarowanych w umowach z 2002r. refundacji etatów bibliotecznych.

Odnosnie finansowania czasopism należy zauważyć, że prenumerata czasopism zagranicznych na 2006 r. została jak zwykle zamówiona w terminie jesiennym oraz opłacona z zaliczeniem kosztów na poczet roku 2005 przy wykorzystaniu środków z dotacji dydaktycznej. Podobnie stało się z częścią kosztów licencji na bazy danych na 2006r. oraz zaprenumerowanymi na rok 2005 czasopismami polskimi.

Dostawców czasopism wyłoniono drogą przetargu.

Przychody Biblioteki Głównej w 2005r.

(w tys. zł.)

Rodzaj przychodu	Wartość
• Dotacja dydaktyczna	6 100,00
• Inne przychody	1 432,27
w tym m.in.:	
⇒ uzupełnienia dotacji dydaktycznej	150,16
⇒ środki z puli na badania własne 2005r. przeznaczone na pre-numeratę czasopism zagranicznych na rok 2006	700,00
⇒ refundacja kosztów utrzymania Łódzkiej Akademickiej Sieci Bibliotecznej	48,96
⇒ przychody operacyjne z tytułów majątkowych	323,00
⇒ Wpływy ze świadczonych usług wewnętrznych	152,75
Razem	7 532,27

Koszty Biblioteki Głównej w roku 2005

(w tys. zł.)

Rodzaj kosztu	Wartość
• Wynagrodzenia (z funduszu płac i umów oraz ZFN) z narzutami	3 515,30
• Amortyzacja składników majątku trwałego	373,37
• Amortyzacja środków trwałych niskiej wartości,	407,13
w tym m. in.:	
⇒ książki	361,71
• Materiały	946,53
w tym m. in.:	
⇒ czasopisma	734,63
⇒ zbiory specjalne	58,46
• Środki trwałe (aparatura)	80,04
• Energia elektryczna, centralne ogrzewanie, woda i ścieki	273,13
• Remonty	103,89
• Usługi	1524,30
w tym m.in.:	
⇒ dostęp do baz	1252,16
⇒ usługi utrzymania czystości i ochrony budynków	118,28
• Inne koszty (np.: podróże służbowe, ubezpieczenia majątkowe koszty ŁASB, szkolenia)	195,82
Razem	7 419,51

III. STRUKTURA BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ PŁ. LOKAL

Formalnie zatwierdzona w roku 2002 przez J.M. Rektora PŁ struktura organizacyjna BGpŁ nie uległa zmianie (zał. 1).

Zmianie uległa ostatecznie powierzchnia bibliotek filialnych, ponieważ Wydział Elektrotechniki i Elektroniki przejął jeden z magazynów i czytelnię czasopism, pomniejszając tym samym powierzchnię Biblioteki Elektrotechniki (o 125,6 m²). Wydział oficjalnie przejął pomieszczenia po remoncie w 2005r.

Powierzchnia obydwu gmachów centrali BGpŁ wynosi:

- całkowita: **9292 m²**
- użytkowa: **8228,8 m²** (w tym powierzchnia klatek schodowych, wind i pomieszczeń technicznych 1517,3 m²).

Dwa gmachy BGpŁ oznakowane w czasie budowy A, B (i C strefa wejściowa) przylegają do siebie i stanowią jedną bryłę. W roku 2005, dzięki uporządkowaniu oznaczeń budynków w PŁ otrzymał symbol: B22 (kampus B bud. Nr 22).

Powierzchnia bibliotek filialnych:

Nazwa filii	[w m ²]
Biblioteka Chemiczna	1102,0
Biblioteka Elektrotechniki	359,7
Biblioteka Budownictwa i Architektury	483,3
Biblioteka Chemii Spożywczej	285,0
Biblioteka Mechaniki	310,0
Razem powierzchnia filii BGpŁ	2540,0

IV. PERSONEL. PŁACE. PODWYŻKI. AWANSE. NAGRODY. PODNOŻENIE KWALIFIKACJI

Minął drugi rok pracy biblioteki pod kierownictwem dyrektora mgr inż. Błażeja Fereta.

Stan etatów w Bibliotece Głównej na koniec 2004r. nie zmienił się i wynosił: **104,65**. W końcu roku 2004 i w roku 2005 odeszło z BG: 13 osób (wśród nich 7 na emeryturę i jedna na rentę oraz 5, które rozwiązały umowę) zwalniając 12,75 etatu. Przyjęto 12 osób na 12 etatów o 0,25 zwiększono zatrudnienie jednej osoby (uprzednio 0,75 etatu). Rok zakończono półetatowym wakatem. W roku 2005 jedna osoba odeszła na urlop wychowawczy i na ten czas zatrudniono pracownika na zastępstwo. Na koniec roku biblioteka zatrudniała 2 osoby na tzw. zastępstwo. W końcu roku jedna osoba wsparła pracę Oddziału Kontroli Księgozbioru i Doradztwa biorąc udział w selekcji na zlecenie.

Rok zakończono z zatrudnieniem 106 osób w następujących grupach:

bibliotekarzy dyplomowanych	5	osób	5	etatów
pracowników służby bibliotecznej	80	osób	80	etatów
pracowników inżynieryjno-technicznych	11	osób	11	etatów
pracowników administracji	3	osoby	3	etaty
pracowników obsługi	7	osób	5,15	etatu
Ogółem	106	osób	104,15	etatu+0,5 wak

Wśród 106 zatrudnionych osób znajdowało się:

- pełnozatrudnionych 102 osoby
- niepełnozatrudnionych 4 osoby (*wszystkie w działalności pozapodstawowej*)

W działalności podstawowej zatrudnionych było 90 osób w tym:

- w BG - 69,
- w bibliotekach filii – 21.

Stanowią oni 84,9% ogółu zatrudnionych.

W pozostałych zakresach działalności pracowało 16 osób (*w tym: 12 pełnozatrudnionych*).

**Struktura zatrudnienia
w powiązaniu ze stanowiskami**

Stanowiska	L. osób	%%
st. kustosze dyplomowani	4	3,78
kustosze dyplomowani	1	0,94
kustosze	20	18,87
st. bibliotekarze¹	13	12,26
bibliotekarze	14	13,21
mł. bibliotekarze	25	23,59
st. magazynierzy biblioteczni	4	3,77
magazynier biblioteczny	1	0,94
technik dokumentalista	1	0,94
młodszy technik dokumentalista	1	0,94
pomoc techniczna	1	0,94
st. specjalista ds. informatyki	2	1,89
technik informatyk	1	0,94
informatyk	2	1,89
specjalista - kierownik biura	1	0,94
sam. referent administracyjny	2	1,89
st. referent techniczny	1	0,94
technik kserografista	1	0,94
pracownicy intrologatorni	4	3,78
<i>w tym:</i>		
<i>mistrz</i>	<i>1</i>	
<i>konservator książki</i>	<i>1</i>	
<i>mł. konserwator książki</i>	<i>1</i>	
<i>pracownik gospodarczy</i>	<i>1</i>	
pomoc techniczna	1	0,94
pracownicy gospodarczy (sprzątaczk²)	6	5,67

¹ w tym:

osób z wyższym wykształceniem bibliotgarskim i uprawnieniami pracowników dydaktycznych - 7

osób z wykształceniem wyższym innym - 2

osób z wykształceniem średnim - 5

Struktura zatrudnienia wg wykształcenia

Wykształcenie	L. osób	%%
Wykształcenie wyższe	69	65,09
<i>w tym:</i>	<i>w tym:</i>	
<i>wyższe bibliotekarskie</i>	50	47,17
<i>wyższe inne</i>	16	15,09
<i>licencjat</i>	3	2,83
Wykształcenie średnie	31	29,25
<i>w tym:</i>	<i>w tym:</i>	
<i>średnie bibliotekarskie</i>	5	4,73
<i>średnie inne</i>	26	24,52
Wykształcenie zasadnicze lub zawodowe	5	4,72
Wykształcenie podstawowe	1	0,94

Place. Podwyżki

W roku 2005 przeprowadzono podwyżkę wynagrodzeń zasadniczych o 2,2% dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, którzy byli zatrudnieni przed rokiem 2005.

Awanse

Awansów w roku 2005 nie było. Dyrekcja skierowała jedynie do władz uczelni 5 wniosków awansowych z ważnością od 1.01.2006r. Były to wnioski:

- 2 na starszych bibliotekarzy,
- 2 na bibliotekarzy,
- 1 na magazyniera.

Nagrody

W roku 2005 nie został przyznany fundusz nagrodowy, w związku z czym nie przyznano nagród pracownikom BGpŁ.

Jedyną formą uznania dla wyróżniających się pracowników lub wykonujących zadania specjalne było przyznawanie premii motywacyjnej dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Łączna wypłacona kwota tych premii wyniosła 42 579 zł.

W roku 2005 odznaczono:

- Złotym Krzyżem Zasługi zastępcę dyrektora BGpŁ – Elżbietę Roźniakowską
- Brązowym Krzyżem Zasługi zastępcę dyrektora BGpŁ – Elżbietę Skubałę
- Odznaką „Zasłużony dla PŁ” Kierownika Oddziału Systemów Informacyjnych BGpŁ – Ewę Woźniakowską.

W ramach podnoszenia kwalifikacji:

- 1 osoba kontynuowała studia podyplomowe na Uniwersytecie Łódzkim, na kierunku Bibliotekoznawstwo i Informacja Naukowa,
- 3 osoby kontynuowały studia podyplomowe na Uniwersytecie Łódzkim, na kierunku Bibliotekoznawstwo i Informacja Naukowa.
- 2 osoby kontynuowały naukę w Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej w Warszawie. Filia w Łodzi,

² sprzątają one tylko część budynku głównego i jedną filię. Pozostała część budynku jest sprzątana przez firmę zewnętrzną. Sprzątanie pozostałych filii należy do wydziałów PŁ, przy których są usytuowane.

V. KRONIKA WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ

1. Gospodarowanie we własnym budynku nie było wolne od trosk i problemów. W 2005r. zrealizowano 41 zadań w ramach remontów i modernizacji budynku (nie licząc drobnych usterek).
2. Prace związane z próbą opracowania programu komputerowego do przeprowadzania i rozliczania skontrum okazały się trudniejsze niż przewidywano. W roku 2005 zdecydowano się na zmianę koncepcji programu na znacznie ulepszoną.
3. W roku 2005 rozpoczęto, w ramach akcji promowania biblioteki w uczelni, cykl seminariów w jednostkach naukowych PŁ poświęconych omówieniu najnowszych ofert BGPL i propagowaniu usług, o których pracownicy PŁ nie zawsze są poinformowani. W spotkaniach bierze udział dyrektor biblioteki i 2 osoby z Oddziału Informacji Naukowej, w tym jedna oddelegowana do stałych kontaktów z jednostkami PŁ.
4. Z okazji 60-lecia Politechniki Łódzkiej przygotowano do Muzeum PŁ wystawę o treści: wczoraj i dziś biblioteki oraz wydano płytę CD z „Bibliografią dorobku piśmienicznego pracowników PŁ za lata: 1990-2003. Płytę rozesłano do instytutów PŁ wraz z materiałami reklamowymi biblioteki.
5. W tym roku dyrektor BGPL wystąpił do JM Rektora z prośbą o zmianę nazwy biblioteki na Biblioteka Politechniki Łódzkiej. Dotychczasowa nazwa „Biblioteka Główna” dublowała się z taką samą nazwą agendy centralnej występującej w strukturze biblioteki. Zatem W Bibliotece Głównej wyodrębniano Bibliotekę Główną i Biblioteki Filialne.
6. W roku 2005 biblioteka otrzymała środki na poniżej wymienione zadania w ramach Działalności Wspomagającej Badania (DWB). Środki te, jak zwykle, były niższe od wnioskowanych w 2004r. W związku z tym zakres wykonanych zadań uległ ograniczeniu w stosunku do planowanego, mimo wszystko zakres zrealizowanych prac był spory.

1. MODERNIZACJA

W ramach tematu „Modernizacja udostępniania informacji naukowej” w roku 2005 zrealizowano następujące zadanie: **Kontynuacja retrokonwersji opisów katalogowych.**

Retrokonwersja opisów katalogowych wydawnictw zwartych do bazy katalogowej systemu Horizon jest kontynuacją, prowadzonych konsekwentnie od kilku lat prac w tym zakresie. Udostępnienie w roku 2004 Komputerowego Katalogu Kartkowego (skanowane obrazy kart katalogowych) zwiększyło znacznie dostępność tej części informacji o zbiorach, jednak brak możliwości wyszukiwania tematycznego w elektronicznym katalogu kartkowym powoduje konieczność kontynuacji prac w zakresie retrokonwersji do systemu Horizon.

Na realizację zadania Biblioteka Główna PŁ otrzymała dotację o 8 000 zł. niższą niż wnioskowano, co pozwoliło na realizację zadania w mniejszym niż przewidywano zakresie. W ramach realizacji zadania retrokonwersji opisów katalogowych do systemu Horizon wykonano i udostępniono w katalogu (a co za tym idzie – w sieci Internet) opisy katalogowe 1850 książek, dostępnych do tej pory jedynie do wyszukiwania w sposób ograniczony w Komputerowym Katalogu Kartkowym BGPL. Prace te zmniejszyły liczbę opisów, których brak jest w systemie Horizon. Mamy nadzieję, że prace w zakre-

się retrokonwersji będą dalej systematycznie prowadzone, aż do momentu całkowitego wprowadzenia do systemu HORIZON istniejących na kartkach opisów.

2. KONSERWACJA

W ramach tematu „Konserwacja zbiorów, w tym szczególnie cennych, np. starych druków..” w roku 2005 zrealizowano niżej wymienione zadania.

Zadanie 1.

Elektroniczne Archiwum Chemiczne – etap II

Zadanie 2.

Konwersja materiałów na mikrofiszach do wersji elektronicznej – etap I

W roku 2004 rozpoczęto w Bibliotece Głównej PŁ realizację wieloletniego projektu tworzenia elektronicznego archiwum starych, XIX i wczesno XX-wiecznych czasopism z dziedziny chemii (w przyszłości być może także z innych dziedzin). W ramach projektu (wspieranego dotacją DWB), w roku 2004 zorganizowano w BGPL, w odrębnym zabezpieczonym pomieszczeniu, pracownię digitalizacji zbiorów, której wyposażeniem były dwa stanowiska do wykonywania cyfrowych fotografii zbiorów (aparaty Minolta Dimage 7i oraz Kodak Professional DCS Pro SLR/n.). Pracownia digitalizacji zbiorów jest aktualnie miejscem, w którym realizuje się wszelkie prace dotyczące digitalizacji materiałów bibliotecznych z postaci klasycznej do cyfrowej. W związku z tym w roku 2005 została ona wyposażona w profesjonalny skaner do mikrofisz (Canon MS350) tak, by oprócz realizacji zadania nr 1, można było tu także realizować wymienione wyżej zadanie nr 2.

Na realizację obu zadań Biblioteka Główna PŁ otrzymała dotację w wysokości o ponad połowę niższą niż wnioskowano w związku z czym zakres realizowanych zadań został zmniejszony w stosunku do planów.

W ramach tematu „Konserwacja zbiorów, w tym szczególnie cennych, np. starych druków”, zadanie: „Elektroniczne Archiwum Chemiczne – część II” zrealizowano w roku 2005 następujące działania:

- ◇ Doposażono pracownię digitalizacji w 2 płaskie skanery, rozszerzono pamięć 2 roboczych stanowisk komputerowych.
- ◇ Ogółem sfotografowano 19000 stron, poddano obróbce 24 616 stron, opublikowano w formacie pdf 93 woluminy czasopism (4 tytuły czasopism)
- ◇ Opracowano znak wodny BGPL, który został umieszczony na każdej stronie publikowanego elektronicznie tekstu.
- ◇ Podjęto decyzje o formie archiwizacji materiałów cyfrowych
- ◇ Testowano dostępne oprogramowanie do prezentacji biblioteki cyfrowej i w efekcie tych prac dokonano wyboru systemu dLibra. Po dopełnieniu formalności prawnych biblioteka cyfrowa PŁ pod nazwą eBiPol na platformie dLibra została uruchomiona w końcu roku.
- ◇ Przeprowadzono szeroko zakrojoną akcję promocyjną biblioteki cyfrowej eBiPol w mediach (prasa, radio, telewizja). Szczegółowe informacje o nowej ofercie zostały włączone do prezentacji o BGPL, przeznaczonej dla pracowników instytutów i katedr na wydziałach PŁ. W efekcie dwutorowej akcji promocyjnej liczba internautów odwiedzających eBiPol zwiększyła się dwukrotnie w ciągu 3 tygodni.
- ◇ Uzyskano akceptację J.M. Rektora PŁ założeń do dalszej części projektu poszerzania biblioteki cyfrowej o nowe kolekcje: książek, mikrofisz, prac doktorskich i magisterskich, materiałów pokonferencyjnych.

W ramach tematu „Konserwacja zbiorów, w tym szczególnie cennych, np. starych druków”, zadanie: „Konserwacja materiałów mikrofiszowych – część I” zrealizowano w roku 2005 następujące działania:

- ◇ Opracowano listę tytułów i roczników czasopism na mikrofiszach podlegających digitalizacji w poszczególnych etapach projektu, na podstawie analiz i wykazów sporządzanych w bibliotekach filialnych i Oddziale Wydawnictw Ciągłych BGPL
- ◇ Doposażono pracownię digitalizacji w profesjonalny skaner do mikroform Canon MS350. Zakup sprzętu poprzedziła wnikliwa analiza rynku, uzupełniona o pokazy działania sprzętu różnych firm
- ◇ Wykonanie skanów testowych z mikrofisz (ok. 335 stron) z kilku różnych formatów obrazów na fiszach. W efekcie przygotowano 6 gotowych dokumentów w formacie pdf.
- ◇ Dokonano analizy prawnych aspektów publikacji elektronicznej zdigitalizowanych materiałów i ograniczenia ich dostępności do sieci uczelnianej.

Rezultaty prac dostępne są na stronie: <http://ebipol.p.lodz.pl/dlibra>

7. W katalogu komputerowym w systemie HORIZON, na koniec 2005 roku opisanych było 225 710 egzemplarzy druków zwartych i zbiorów specjalnych (dysertacji) oraz 1752 rekordów egzemplarzy wydawnictw seryjnych (materiałów konferencyjnych opublikowanych w czasopismach). Do wprowadzenia pozostają nadal opisy druków zwartych udostępniane obecnie w Komputerowym Katalogu Kartkowym (KKK). Ponadto katalog zawierał 4 277 opisów bibliograficznych czasopism i 113 837 rekordów ich egzemplarzy.
8. Do katalogu wprowadzono 2015 nowych rekordów bibliograficznych wydawnictw zwartych dla nabytków z 2005r. oraz 1227 opisów bibliograficznych w ramach retrokonwersji katalogu oraz 71 opisów książek niepodlegających inwentaryzacji. Uzupełniono ceny w rekordach ponad 123 tys. wydawnictw zwartych. Dokonano poprawek (wprowadzonych z NUKAT) w 3053 rekordach. Utworzono 459 rekordów bibliograficznych czasopism w systemie HORIZON z czego 102 rekordy pobrano z katalogu NUKAT.
9. W roku 2005 Wydział Elektrotechniki i Elektroniki oddzielił od biblioteki przygotowane w 2004 roku 125,6 m² powierzchni, na własne potrzeby. Przeprowadzono tam remont przystosowujący pomieszczenia na salę posiedzeń Rady Wydziału. Remont objął także Bibliotekę Elektrotechniki, dzięki czemu została ona odnowiona, ma nową wykładzinę a dzięki pomocy Biblioteki Głównej nowe stanowisko bibliotekarskie i komputer z dostępem do Internetu. Użytkownicy odczuwają jednak wyraźnie barak aparatu kserograficznego wewnątrz biblioteki. Korzystanie z kserografu na zewnątrz biblioteki, nawet tuż obok, narzuca konieczność wynoszenia zbiorów biblioteki poza jej teren, co wymaga każdorazowej rejestracji wypożyczeń i zwrotów. Jest to uciążliwe dla użytkowników i bibliotekarzy.
10. Dostawę czasopism zapewniała bibliotece firma Minerva wywiązując się z tego zadania poprawnie.

11. W roku 2005 Biblioteka Główna zapewniała dostęp do ponad 42 tys. tytułów czasopism elektronicznych do poziomu abstraktu oraz do ponad 23 tys. tytułów czasopism pełnotekstowych w ramach 14 zagranicznych baz danych oraz 7 serwisów pełnotekstowych.
12. Zespół Informatyków, kierowany przez dr. inż. A. Lenica zapewnił użytkownikom i pracownikom BGpŁ raczej spokojny rok pod względem informatycznym, mimo że przez kilka miesięcy pracował w ograniczonym składzie z powodu odejścia z pracy dwóch informatyków i przyuczania się nowych.
13. Sukcesywnie wprowadzane były do bazy komputerowej w systemie „HORIZON” opisy zbiorów Biblioteki Beletrystycznej. Na koniec roku znajdowało się w niej 4095 rekordów bibliograficznych i 4236 rekordów egzemplarzy.
14. Zespół ds. Digitalizacji Zbiorów zakończył okres prób i rozpoczął systematyczną realizację zadań (patrz rozdz. XIII niniejszego sprawozdania).
15. Pierwszy raz w historii biblioteki wydrukowano materiały reklamowe, notesy z nadrukiem bibliotecznym i zakładki prezentujące bibliotekę i jej usługi oraz rozesłano je na poszczególne wydziały PŁ. Materiały te przeznaczone są także dla gości biblioteki.
16. W maju 2005r. z okazji 60-lecia PŁ władze uczelni zorganizowały oprócz oficjalnych uroczystości piknik uczelniany dla części pracowników wydelegowanych z agend PŁ. Wyróżnieniem objęto ok. 37% pracowników. Staropolskie stoły, piwo i na zakończenie pokaz sztucznych ogni, a przede wszystkim nastrój uczestników uczyniły tę imprezę bardzo udaną.
17. 9 września 2005r. zorganizowano w BGpŁ szkolenie wewnętrzne dla wszystkich pracowników n.t. „Zadania współczesnej biblioteki uczelni technicznej” połączone ze spotkaniem integracyjnym. W pierwszej części pracownicy wysłuchali wystąpienia Dyrektora biblioteki nt. wykorzystania i wiarygodności Internetu oraz referatów przygotowanych przez poszczególne oddziały. Referaty były ilustrowane prezentacjami w Power Point, filmami a nawet drobnymi występami amatorskich zespołów utworzonych specjalnie na ten dzień przez pracowników Oddziału Udostępniania Zbiorów. Druga część była czasem relaksu spędzonego wspólnie przy staropolskim stole i piwie.
18. Przed świętami Bożego Narodzenia odbyło się (zgodnie z zainicjowanym w minionym roku zwyczajem) spotkanie wigilijne pracowników BGpŁ, zorganizowane przez dyrekcję BG. Dyrektor omówił najważniejsze wydarzenia roku i wszyscy złożyli sobie życzenia. Atrakcją i ozdobą spotkania okazali się pracownicy Oddziału Udostępniania zbiorów, którzy przygotowali niewielki występ poetycko-kolędowy. W atmosferze wzajemnych życzeń i żartów pracownicy BG spędzili wspólnie 2 godziny podsumowując także wydarzenia minionego roku.
19. Bufet w roku 2005 prowadzony był poprawnie, aczkolwiek jego oferta była bardzo uboga. Umowa na jego prowadzenie została przedłużona do lata 2006r., jednakże firma prowadząca ten bufet oczekuje większych obrotów, na co biblioteka nie ma wpływu.

20. Latem podjęto decyzję o organizacji w roku 2006 konferencji nt.: „Biblioteki XXI wieku. Czy przetrwamy...?” Wystąpiono do Urzędu Miasta Łodzi o dofinansowanie i uzyskano je w wysokości 9860zł. Środki wykorzystano na zakup materiałów promujących Łódź i bibliotekę przeznaczonych dla uczestników konferencji oraz na opłacenie publikacji materiałów konferencyjnych w EBIB.

Już od lata roku 2005 w bibliotece rozpoczęto przygotowania do przewidzianej na dni 19-21.06.2006r. konferencji. W 2005r. wykonano niżej wymienione prace.

- Podjęto decyzję o terminie konferencji i ustalono program merytoryczny.
- Ustalono następujący skład Komitetu Organizacyjnego:
 - Przewodniczący: mgr inż. Błażej Feret
 - Z-ca Przewodniczącego: mgr Elżbieta Rożniakowska
 - Członek: mgr Elżbieta Skubała
- Powołano Komitet Programowy w Składzie:
 - prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz – KBiIN UŁ
 - prof. dr hab. Stanisława Kurek-Kokocińska – KBiIN UŁ
 - dr Jan Janiak – emerytowany dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi
- Zaproszono J.M.Rektora PŁ prof.dr.hab.inż. Jana Krysińskiego do objęcia patronatem konferencji bibliotekarskiej sponsorowania koncertu dla uczestników.
- Uzyskano zgodę Redakcji EBIB na objęcie przez nią patronatu medialnego i zlecono temu czasopismu opublikowanie elektronicznej wersji materiałów po-konferencyjnych.
- Wysłano listy do firm związanych z teleinformacją oraz współpracujących z biblioteką z prośbą o wsparcie finansowe.
- Zdecydowano się na wybór firmy kateringowej, tej samej, która obsługiwała poprzednią konferencję.
- Wybrano salę obrad – jak poprzednio - nowe i nowoczesne audytorium na wydziale Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej PŁ.
- Obiady i uroczystą kolację postanowiono wydać w bibliotece, w czasowo zamkniętej i przeorganizowanej Czytelni Głównej.
- Zamieszczono wstępne informacje o konferencji na stronach internetowych.

VI. ZBIORY BIBLIOTECZNE - NABYTKI I WYDATKI
Wpływy materiałów bibliotecznych w 2005r.

Druki zwarte podlegające inwentaryzacji
(wartość w złotych)

1. Wpływy wydawnictw zwartych ogółem*
do Biblioteki Głównej i jej filii

	Z kraju		Z zagranicy		Ogółem	
	wol.	wart.	wol.	wart.	wol.	wart.
Biblioteka Główna	5 193	190 332,52	222	76 167,62	5 415	266 500,14
Biblioteki Filialne	1 082	38 606,18	264	113 445,86	1 346	152 052,04
Razem	6 275	228 938,70	486	189 613,48	6 761	418 552,18

w tym:

1.1. Zakup druków zwartych

	Z kraju		Z zagranicy		Ogółem	
	wol.	wart.	wol.	wart.	wol.	wart.
Biblioteka Główna	4 215	167 464,63	197	75 184,66	4 412	242 649,29
Biblioteki Filialne	788	33 422,67	189	80 507,43	977	113 930,10
Razem	5 003	200 887,30	386	155 692,09	5 389	356 579,39

1.2. Druki zwarte otrzymane w darze

	Z kraju		Z zagranicy		Ogółem	
	wol.	wart.	wol.	wart.	wol.	wart.
Biblioteka Główna	449	7 702,54	24	932,96	473	8 635,50
Biblioteki Filialne	235	2 454,69	75	32 938,43	310	35 393,12
Razem	684	10 157,23	99	33 871,39	783	44 028,62

* Bez Biblioteki Beletrystycznej

1.3. Druki zwarte otrzymane w ramach wymiany

	Z kraju		Z zagranicy		Ogółem	
	wol.	wart.	wol.	wart.	wol.	wart.
Biblioteka Główna	266	6 348,00	1	50,00	267	6 398,00
Biblioteki Filialne	21	518,20	0	0,00	21	518,20
Razem	287	6 866,20	1	50,00	288	6 916,20

1.4. Druki zwarte odkupione (za zagubione) przez czytelników

	Z kraju	
	wol.	wart.
Biblioteka Główna	263	8817,35
Biblioteki Filialne	38	2210,62
Razem	301	11027,97

Druki zwarte podlegające i nie podlegające inwentaryzacji (wartość w złotych)

2. Wpływy wydawnictw zwartych ogółem do Biblioteki Głównej i jej filii³

	Druki podlegające inwentaryzacji		Druki nie podlegające inwentaryzacji		Ogółem	
	wol.	wart.	wol.	wart.	wol.	wart.
Biblioteka Główna	5 415	266 500,14	87	7 386,54	5 502	273 886,68
Biblioteki Filialne	1 346	152 052,04	8	1 234,40	1 354	153 286,44
Razem	6 761	418 552,18	95	8 620,94	6 856	427 173,12

w tym:

2.1. Zakup druków zwartych

	Druki podlegające inwentaryzacji		Druki nie podlegające inwentaryzacji		Ogółem	
	wol.	wart.	wol.	wart.	wol.	wart.
Biblioteka Główna	4 412	242 649,29	58	6 616,54	4 470	249 265,83
Biblioteki Filialne	977	113 930,10	8	1 234,40	985	115 164,50
Razem	5 389	356 579,39	66	7 850,94	5 455	364 430,33

³ W tabeli uwzględniono również ilość i wartość odkupionych za zagubione.

2.2. Druki zwarte otrzymane w darze ogółem

	Druki podlegające inwentaryzacji		Druki nie podlegające inwentaryzacji		Ogółem	
	wol.	wart.	wol.	wart.	wol.	wart.
Biblioteka Główna	473	8 635,50	26	675,00	499	9 310,50
Biblioteki Filialne	310	35 393,12	0	0,00	310	35 393,12
Razem	783	44 028,62	26	675,00	809	44 703,62

2.3. Wpływ wydawnictw zwartych z wymiany ogółem

	Druki podlegające inwentaryzacji		Druki nie podlegające inwentaryzacji		Ogółem	
	wol.	wart.	wol.	wart.	wol.	wart.
Biblioteka Główna	267	6 398,00	3	95,00	270	6 493,00
Biblioteki Filialne	21	518,20	0	0,00	21	518,20
Razem	288	6 916,20	3	95,00	291	7 011,20

Wpływ czasopism bieżących (liczba tytułów)⁴

	Liczba tyt. ogółem	w tym: z prenumeraty	w tym: z darów i wymiany
Czasopisma zagraniczne	321	248	73
w tym:			
Biblioteka Główna	149	97	52
Biblioteki Filialne	172	151	21
Czasopisma polskie	465	285	180
w tym:			
Biblioteka Główna	328	176	152
Biblioteki Filialne	137	109	28
Razem	786	533	253
w tym:			
Biblioteka Główna	477	273	204
Biblioteki Filialne	309	260	49

Wliczono gazety i tygodniki popularne, zgodnie z wymaganiami GUS
Razem bez gazet i tyg. pop. 774 BG+ filie),

⁴ Podano liczbę tytułów bieżących rzeczywiście wpływających do biblioteki w roku 2005. Każdy tytuł liczono tylko raz.

Wpływ czasopism bieżących (liczba egzemplarzy)

	Liczba tyt. ogółem	w tym: z prenu- meraty	w tym: z darów i wymiany
Czasopisma zagraniczne	322	248	77
w tym:			
Biblioteka Główna	149	97	55
Biblioteki Filialne	173	151	22
Czasopisma polskie	607	399	208
w tym:			
Biblioteka Główna	343	182	161
Biblioteki Filialne	264	217	47
Razem	929	647	285
w tym:			
Biblioteka Główna	492	279	216
Biblioteki Filialne	437	368	69

Porównanie powyższych danych ze statystykami za rok 2004 wskazuje na utrzymywanie się liczby nabywanych czasopism na poziomie z roku ubiegłego. Warto zauważyć, że wachlarz zamawianych tytułów zdecydowanie zależy od wysokości środków, jakie na ten cel przekazuje Uczelnia i od cen prenumerowanych czasopism. Duże znaczenie ma także dodatkowe dofinansowanie, niestety tylko nielicznych wydziałów (głównie Wydziału Chemicznego). Bez tego wsparcia liczba tytułów zmalałaby zauważalnie, ponadto obniżyłaby się zapewne i ich wartość merytoryczna. Odnotować należy także, iż niektóre tytuły zaczynają być wydawane tylko w wersji elektronicznej.

W roku sprawozdawczym ok. 70% tytułów czasopism bieżących stanowiły wpływy z prenumeraty (analogicznie jak w latach ubiegłych), natomiast 30% - z darów i wymiany. Te ostatnie, mimo że ich udział prezentuje się znacząco, nadal w większości należą do grupy uzupełniającej kanon głównych zainteresowań czytelników.

Wartość czasopism otrzymanych z darów i wymiany (wartość w złotych)

Biblioteka	Druki kraj. inw.		Druki zagr. inw.		Razem inwent.		Nie podlegające inw.		Ogółem	
	nr/z.	wart.	nr/z.	wart.	nr/z.	wart.	nr/z.	wart.	nr/z.	wart.
BIBL. OG.	855	124 331,26	259	14 978,44	1 114	139 309,70	310	5 704,10	1 424	145 013,80
w tym:										
Bibl. Główna	630	20956,30	165	2207,94	795	23164,24	217	4 542,10	1012	27 706,34
w tym:										
dary	313	14 776,35	23	424,00	336	15 200,35	172	3 997,10	508	19 197,45
wymiana	317	6 179,95	142	1783,94	459	7 963,89	45	545,00	504	8 508,89
Bibl. Filii	225	103 374,96	94	12770,50	319	116 145,46	93	1 162,00	412	117 307,46
w tym:										
dary *)	204	102 923,46	18	2148,60	222	105 072,06	63	638,00	285	105 710,06
wymiana	21	451,50	76	10621,90	97	11 073,40	30	524,00	127	11 597,40

*)w tym Chemical Abstracts dar od Politechniki Wrocławskiej, w BC (174z - 102573,40)

Do innych bibliotek, w postaci darów bądź wymiany, wysłano materiały o wartości ok. 10,5 tys. zł.

Liczba egzemplarzy tytułów czasopism bieżących gromadzonych w bibliotece utrzymała się na poziomie porównywalnym do ubiegłorocznego. Przybyły bezpłatne i zakupione nowe tytuły elektroniczne, nowe serwisy i pełnotekstowe oraz abstraktowe bazy danych a także narzędzia ułatwiające ich przeszukiwanie.

Wśród nowych baz danych warto wspomnieć Science Citation Index - Expanded SCI-Ex, Scopus, Textile Technology Index. Przybył także serwis abstraktowo-pełnotekstowy Wiley InterScience.

Tylko poprzez zakup na 2005 rok źródeł elektronicznych (CD-ROM i dostępów online do baz danych i serwisów elektronicznych) zapewniono społeczności uczelnianej możliwość dotarcia do co najmniej 88 000 tytułów czasopism zagranicznych z dostępem do abstraktów lub pełnych tekstów. Niestety, nieznajomość wysokości środków finansowych na lata następne oraz niemożność uzyskania od dostawców baz pełnotekstowych, gwarancji ich kontynuacji i zapewnienia w przyszłości dostępu do zasobów archiwalnych, powstrzymuje większość bibliotek, w tym i naszą, przed rezygnacją z prenumeraty czasopism drukowanych. Niemale znaczenie ma tu także nadal element tradycjonalizmu użytkowników.

Szacunkowa **wartość**, podlegających inwentaryzacji, czasopism zamówionych na rok 2005 i otrzymanych w 2005 roku (nieliczne w 2006r.), powiększona o wartość darów i wymiany wyniosła:

1 276 660,64 zł. Złożyły się na nią:

• Przedpłaty wniesione w 2003r.	1 092 490,99 zł.
<i>w tym: 47 182,59 zł. zrefundowane w roku 2005 -
przez jednostki PŁ</i>	
• Oplaty i dopłaty wniesione w 2005r.	39 155,85 zł.
• Wartość darów i wymiany w 2005r.	145 013,80 zł.

Natomiast, **wartość** udostępnianych w 2005r.
baz (czasopiśmienniczych) na nośnikach ma-
gnetycznych i online wyniosła

786 392,67 zł.

Wszystkie **wydatki** poniesione w roku 2005 na prenumeratę i zakup czasopism oraz baz danych, kształtowały się następująco:

• Oplaty i dopłaty wniesione w 2005r.	39 155,85 zł.
• Przedpłaty wniesione na 2006r. ⁵	717 775,95 zł.
• Oplaty za bazy komputerowe na 2006r. ⁶	822 477,20 zł. ⁷
Ogółem	1 579 409,00 zł.

⁵ Zaliczone w koszty roku 2005

⁶ Należy pamiętać, że zakup baz danych na nośnikach magnetycznych oznacza na ogół opłatę tylko za roczną licencję uprawniającą do ich udostępniania.

⁷ W tym: 73 900,-zł. pokrył Wydział Chemiczny.

Zbiory specjalne
Wpływy **ogółem** niektórych zbiorów specjalnych w 2004 roku
(wartość w złotych)

Rodzaj zbiorów	Wpływ (j. ewid.)	Wartość (zł.)
Normy*)	2 045	60 847,76
Opisy patentowe	2 425	8 476,00
Dokumenty na pra- wach rękopisu (prace doktorskie)	91	3 256,00
Zbiory na nośnikach magnetycznych*	40	461,82
Razem	4 601	73 041,58

* w tym 84 normy zakupione dla Biblioteki Mechaniki przez Wydział Mechaniczny, na kwotę 3 537,00zł.

** w tym nie zostały ujęte znaczne koszty nabywania licencji na roczne udostępnianie baz danych na CD, jako niepowiększające majątku BGPL.

VII. ZBIORY BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ – stan aktualny
(zinwentaryzowane)

Stan zbiorów wg inwentarzy, na dzień 31.12.2005r. przedstawiał się następująco:

	Wydawnictwa zwar- te w wol.	Czasopisma w wol.	Zbiory specjalne w jedn. ewid.	Razem
Ogółem w bibliotece	285 955	124 744	226 729	637 428
w tym:				
Biblioteka Główna	167 142	74 137	206 806	448 085
Biblioteki Filialne	118 813	50 607	19 923	189 343
<i>w tym Biblioteka:</i>				
<i>Budownictwa i Archi- tektury</i>	24 256	4 745	-	29 001
<i>Chemiczna</i>	1 965	31 038	3 637	36 640
<i>Chemii Spożywczej</i>	20 617	7 076	-	27 693
<i>Elektrotechniki</i>	38 529	6 423	684	45 636
<i>Mechaniki</i>	18 076	1 325	15 602	35 003
<i>Beletrystyczna</i>	15 370	-	-	15 370

Ponadto, w roku 2005 biblioteka posiadała **112** tytułów czasopism, przechowywanych przez 5 lat (z sygnaturą „M”; w roku sprawozdawczym przybyło 10, ubyło 6).

Liczba tytułów czasopism bieżących wynosiła **786** (321 zagraniczne i 465 polskich)⁸

Jak wiadomo z poprzedniego sprawozdania, rozmieszczenie zbiorów spisanych w poszczególnych inwentarzach BGpŁ nie jest spójne z ich rzeczywistą lokalizacją. Zgodnie z potrzebami użytkowników i możliwościami magazynowymi filii, część zbiorów została przemieszczona do BG-centrali i nadal będzie corocznie przekazywana (np. najstarszy rocznik czasopism z przechowywanych w BCS).

Skutkiem takiego przemieszczania księgozbiorów, ich stan ilościowo-wartościowy wynikający z zapisów w inwentarzach nazwanych uprzednio od nazw poszczególnych agend BGpŁ⁹ różni się od stanu odpowiadającego ich aktualnej lokalizacji. **Nie ulega natomiast zmianie ogólny stan majątkowy zbiorów całej BGpŁ** bowiem składa się nań łączna wartość wszystkich inwentarzy.

⁸ Wliczono gazety i tygodniki popularne, zgodnie z wymaganiami GUS. Razem, bez gazet i tygodników popularnych: 774

⁹ Stany zbiorów przechowywanych w bibliotekach filialnych obliczamy odejmując od stanu w inwentarzach stan ubytków i protokołów przekazania do BG. Stan zbiorów przechowywanych w BG, to: wskazania z inwentarzy BG pomniejszone o ubytki i powiększone o wielkości zawarte w protokołach przekazania.

Stan zbiorów wg miejsca ich przechowywania, na dzień 31.12.2005r. przedstawiał się następująco:

	Wydawnictwa zwar- te w wol.	Czasopisma w wol.	Zbiory specjalne w jedn. ewid.	Razem
Ogółem w bibliotece	285 955	124 744	226 729	637 428
w tym:				
Biblioteka Główna	208 316	84 346	206 806	499 468
Biblioteki Filialne	77 639	40 398	19 923	137 960
<i>w tym Biblioteka:</i>				
<i>Budownictwa i Archi- tektury</i>	4 654	4 745	-	9 399
<i>Chemiczna</i>	9 685	29 182	3 637	504
<i>Chemii Spożywczej</i>	6 476	1 594	-	8 070
<i>Elektrotechniki</i>	23 378	3 552	684	27 614
<i>Mechaniki</i>	18 076	1 325	15 602	35 003
<i>Beletrystyczna</i>	15 370	-	-	15 370

Wpływy i ubytki (w wol. i jedn. ewid.)

Rodzaj zbiorów	Stan po- przedni	Przybyło	Ubyło	Stan na 31.12.2004r.
Wydawnictwa zwarte (wol.)	285 204	7 045	6 294	285 955
Czasopisma (wol.)	122 735	2009	0	124 744
Zbiory specjalne (jedn.ewid.)	223 263	4305	839	226 729

Struktura zbiorów specjalnych (w j. ewid.)

Rodzaj zbiorów	W BG i filiach łącznie	W BG centrali
Opisy patentowe	157 665	157 665
Normy	54 504	40130
Mikroformy	8 589	4 274
Rozprawy (pr. dokt.)	4 378	4 378
Literatura tech.-handl	1 482	254
Inne ¹⁰	111	105

Stało się już standardem zapewnianie społeczności uczelnianej, oprócz zbiorów i źródeł informacji na nośnikach tradycyjnych możliwości korzystania z licznych baz danych na CD-ROM-ach i serwisach online (*patrz rozdział X*). Za ich pośrednictwem czytelnicy BGpŁ uży-

¹⁰ W tym: wydawnictwa samoistne na nośnikach magnetycznych.

skali m.in. dostęp do poziomu abstraktów oraz pełnych tekstów ogromnej liczby dokumentów, w tym głównie do czasopism zagranicznych.

Źródła elektroniczne

ZASOBY:	
Liczba prenumerowanych w r. 2004 źródeł elektronicznych (bazy na CD ROM i płatne serwisy online)	34
Liczba tytułów czasopism z dostępem na poziomie abstraktów ¹⁾	63 540
Liczba tytułów czasopism z dostępem do pełnych tekstów ²⁾	24 495

¹⁾ Liczba szacowana: suma tytułów z 13 źródeł elektronicznych

²⁾ Liczba szacowana: suma tytułów z 6 pełnotekstowych serwisów online

VIII. UDOSTĘPNIANIE

Wypożyczalnia

Czytelnicy:

Zarejestrowani czytelnicy indywidualni	22 019
<i>w tym:</i>	
<i>studenci PL i wolni słuchacze</i>	<i>17 860</i>
<i>studenci innych uczelni</i>	<i>596</i>
<i>pracownicy PL i emerytowani pracownicy PL</i>	<i>2 438</i>
<i>czytelnicy spoza PL</i>	<i>341</i>
<i>doktoranci PL</i>	<i>784</i>
Zarejestrowane biblioteki i instytucje	176

W Bibliotece Głównej i bibliotekach filialnych obowiązuje jedna karta biblioteczna. Z liczby 22 019 zarejestrowanych czytelników 9 950 dokonało przynajmniej jednego wypożyczenia w roku sprawozdawczym (ponadto 176 instytucji).

W roku 2005 przeprowadzono akcję zwolnienia z opłat za przetrzymanie książek pracowników z bardzo zadawnionymi przetrzymaniami w celu uporządkowania kont a także sprowadzenia do biblioteki książek być może już niepotrzebnych użytkownikom.

Wypożyczenia na zewnątrz (w wol. i j. ewid.):

	Wydawnictwa zwarłe	Czasopisma	Zbiory specjalne	Kopie ar- tykułów	Razem udo- stępniiono
Czytelnikom indywidual- nym	144 532	2 532	1 424	30 635	179 123
Bibliotekom:					
• krajowym	241	10	33	597	881
• zagranicznym	-	-	1	9	10
Z bibliotek krajowych	253	7	18	337	615
Z bibliotek zagranicznych	17	7	2	18	44
Ogółem	145 043	2 556	1 478	31 596	180 673

Średnio jednemu aktywnemu czytelnikowi wypożyczono w ciągu roku poza obręb biblioteki blisko 18 jednostek ewidencyjnych zbiorów (książek, czasopism, kopii).

Udostępnianie na miejscu odbywa się w niżej wymienionych agendach:

♦ w BG

1. 3 czytelnie (wydawnictw drukowanych)
 - a. Czytelnia czasopism (drukowanych)
 - b. Czytelnia Główna (wydawnictw zwartych)
 - c. Czytelnia zbiorów specjalnych (drukowanych) obejmująca Regionalny Ośrodek Informacji Patentowej.
2. 2 magazyny z wolnym dostępem do półek
3. 2 pracownie komputerowe

Wszystkie czytelnie i magazyny z wolnym dostępem do półek są także wyposażone w komputery z dostępem do Internetu

♦ w filiach BGPL

1. 7 czytelń wydawnictw drukowanych, z czego: 2 wyposażone w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu (BC)
2. 1 pracownia komputerowa (BC)

Łączna liczba miejsc	474
Liczba odwiedzin	95 012
Udostępniono ogółem (wydawnictw drukowanych)	391 683 wol. i innych j. ewid.

W czytelniach średnio każdy z odwiedzających skorzystał z ponad 4 wol. i innych j. ewid. zbiorów. Statystycznie też: na każdym miejscu w ciągu roku pracowało 200 użytkowników, którym na tym miejscu udostępniono 823 wol. i innych j. ewid. zbiorów.

Źródła elektroniczne

WYKORZYSTANIE:	
Liczba sesji użytkowników ¹⁾	34 043
Liczba wyszukiwań ¹⁾	94 052
Liczba pobranych pełnych tekstów ²⁾	176 187

¹⁾ Statystyka z 13 źródeł elektronicznych

²⁾ Statystyka z 7 pełnotekstowych źródeł elektronicznych (ACS, Elsevier – Science Direct, Springer, Knovel, Wiley, ProQuest, EBSCO)

IX. REPROGRAFIA

W Bibliotece Głównej (w centrali) eksploatowanych było:
dla użytkowników:

- 4 kopiarki czarno-białe samoobsługowe (2 na monety i 2 na karty magnetyczne)
- 1 kopiarka czarno-biała obsługiwana przez pracowników BG
- 1 kopiarko-drukarka czarno-biała w Wypożyczalni Międzybibliotecznej.
- 1 kopiarka kolorowa, samoobsługowa

dla pracowników BG:

- 1 kopiarka biurowa czarno-biała
- 1 kopiarko-drukarka sieciowa, czarno-biała (z możliwością skanowania i wysyłania dokumentów e-mailem w obrębie sieci BGPL).

Większość kopii wykonywanych jest na kopiarkach samoobsługowych. W szczególnych przypadkach, na życzenie czytelników, nadal przyjmowane są zlecenia na wykonanie kopii przez bibliotekarza.

W samej tylko BG-centrali w okresie sprawozdawczym na ww. sprzęcie wykonano ogółem ok. **240 tys.** stron kserokopii różnych formatów (od A4 do A3). Z tego ok. 40% dla potrzeb wewnętrznych biblioteki (np.: kopie rachunków, dokumentów, wydruki z systemu).

W 2 filiach biblioteki funkcjonują kopiarki samoobsługowe dla użytkowników, które jednak nie są własnością BG. W Bibliotece Chemicznej kopiarką dysponuje Wydział Chemiczny a w Bibliotece Chemii Spożywczej firma komercyjna. Pozostałe filie dysponują kopiarkami wyłącznie dla potrzeb pracowników biblioteki.

Od 1 października 2002r. sporządzenie kopii z materiałów bibliotecznych w 3 filiach BGPL¹¹ było dla użytkowników bardziej kłopotliwe ponieważ po reorganizacji BG i przeniesieniu centrali do nowego gmachu wydziały nie zapewniły tym bibliotekom urządzeń kserograficznych dla czytelników. Materiały biblioteczne wypożyczane są na krótko na zewnątrz, a kserokopie wykonywane są w punktach komercyjnych. Nie są one, oczywiście wykazywane w statystykach bibliotecznych natomiast udostępnianie tych materiałów jest wliczone do statystyk poprzez uwzględnienie ich w wielkości wypożyczeń.

X. INFORMACJA NAUKOWA

W ramach szeroko rozumianej działalności informacyjnej w roku sprawozdawczym udzielono w tylko w centralnej siedzibie Biblioteki Głównej ogółem **9 103** (udokumentowanych statystycznie) informacji. Obsłużono tu **5 350** użytkowników, w tym najwięcej studentów i pracowników PŁ. Do Oddziału Informacji Naukowej pocztą elektroniczną wpłynęło 5 882 listy (ok. 5 razy więcej niż w roku minionym) z Oddziału wysłano zaś 1 263 informacje oraz 3 wypełnione ankiety.

Dane te obejmują jedynie podlegające rejestracji statystycznej informacje udzielane w Oddziale Informacji Naukowej. Ponadto, na bieżąco informacji różnego typu (z włączeniem informacji o bazach komputerowych i z tych baz – o różnym stopniu szczegółowości) udzielają pracownicy wszystkich agend biblioteki. Uwzględniając tylko 6 najważniejszych, liczbę udzielonych informacji można szacować na ok. 40 000 - jako zbliżoną do rzeczywistości i porównywalną z rokiem ubiegłym. Liczba ta utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

Statystyka powyższa nie obejmuje użytkowników, którzy skorzystali z informacji dostępnych poprzez strony WWW Biblioteki Głównej.

Ponadto z Pracowni Internetowych, w samej tylko BG skorzystało **22 817** użytkowników, tj. mniej niż w roku ubiegłym (o ok. 18%). Przyjęto 156 (o 50% mniej niż w 2004 roku) formularzy na założenie konta w systemie SABINa. W Bibliotece Chemicznej z baz danych (z udziałem bibliotekarza) skorzystało ogółem 740 osób.

Bazy danych

Dostępnych w BGPL w 2005 było:

- 19 baz danych na bieżąco aktualizowanych w 2005 r.
- 25 baz wszystkich

¹¹ Elektrotechniki, Mechaniki oraz Budownictwa i Architektury

L. p.	Rodz.	Nazwa	Zakres czasowy	Posiadany dostęp z tytułu	Uwagi	TYTUŁY do poz. abstraktu
1.	zagr.	Beilstein & Gmelin	(od początków istnienia chemii jako nauki) XIX w. - na bieżąco	zakup 2005 (współudział Wydz. Chem.)	kontynuacja	
2.	zagr.	Chemical Abstracts	1997 - 2002 + 2003 - na bieżąco	koszty W-3	kontynuacja	1539 tyt.
3.	zagr.	Chemistry Citation Index	1995 - 2000 + 2001 - 2004	zakup dawniejszy	zastąpione w 2005 przez SCI-Ex	
4.	zagr.	Compendex (Engineering Village 2)	1970 - na bieżąco	zakup 2005	kontynuacja	12455 tyt.
5.	zagr.	CSA Technology Research Databases	1966 - na bieżąco	zakup 2005	kontynuacja od końca 2004 r.	3289 tyt.
6.	zagr.	Current Contents Agriculture, Biology and Environmental Sciences	1994 - 1995	zakup dawniejszy		
7.	zagr.	Current Contents Engineering, Technology and Applied Sciences	1992 - 1997	zakup dawniejszy		
8.	zagr.	Current Contents Physical, Chemical and Earth Sciences	1992 - 2001; 2004	zakup dawniejszy		
9.	zagr.	Current Contents Proceedings Biomedical, Biological and Agricultural Sciences	1999	zakup dawniejszy		
10.	zagr.	Current Contents Proceedings Engineering and Physical Sciences	1999	zakup dawniejszy		
11.	zagr.	Derwent Biotechnology Abstracts	1982 - na bieżąco	zakup 2005	kontynuacja	~1200 tyt.
12.	pol.	Elektroniczna Biblioteka Norm Budownictwo	aktualne normy polskie	zakup 2005	kontynuacja; zakończona w 2005	
13.	pol.	Elektroniczna Biblioteka Norm Przemysł Spożywczy	aktualne normy polskie	zakup 2005	kontynuacja; zakończona w 2005	
14.	pol.	Europrawnik	pol. 1927 - na bieżąco eur. 1952 - na bieżąco	zakup 2005	kontynuacja	
15.	zagr.	FSTA - Food Science and Technology Abstracts	1990 - na bieżąco	zakup 2005	kontynuacja	2095 tyt.

L. p.	Rodz.	Nazwa	Zakres czasowy	Posiadany dostęp z tytułu	Uwagi	TYTUŁY do poz. abstraktu
16.	zagr.	Iconda	1976 - na bieżąco	zakup 2005	Nowość	408 tyt.
17.	zagr.	INIS - International Nuclear Information System	1976 - na bieżąco	bezpłatna licencja od 2002 r.	kontynuacja	565 tyt.
18.	zagr.	Inspec	1969 - na bieżąco	zakup 2005	kontynuacja	532 tyt. czasopism + ok. 3,5 tys. innych publ.
19.	pol.	LEX - Wersja "Omega" - Baza Aktów Prawnych	1918 - na bieżąco	zakup - współfinansowanie z PŁ	kontynuacja	
20.	zagr.	Math	1931 - na bieżąco	finansowanie ogólnopolskie - ICM	kontynuacja	
21.	zagr.	Medline	1966 - na bieżąco	finansowanie ogólnopolskie - ICM	kontynuacja	
22.	zagr.	Science Citation Index	1970 - na bieżąco	zakup 2005	Nowość	5300 tyt.
23.	zagr.	Scopus	1960 - na bieżąco	opłata w 2006	Nowość 2005-2007	14190 tyt.
24.	zagr.	Textile Technology Index	1970 - na bieżąco	zakup 2005	Nowość	473 tyt.
25.	zagr.	World Textiles	1970 - na bieżąco	zakup 2005	kontynuacja	293 tyt.

Serwisy czasopism online

(dostępne w Internecie z domeny PŁ)

**21 047 tytułów czasopism z dostępem do poziomu artykułu
z 6 serwisów pełnotekstowych i pojedynczych tytułów elektronicznych**

L.p.	Rodz.	Nazwa	Uwagi	TYTUŁY dostępne pełnotekstowo
1.	serwis pełnotekstowy	American Chemical Society ACS	Nowość 2005-2007	~ 42 tyt.

L. p.	Rodz.	Nazwa	Uwagi	TYTUŁY dostępne pełnoteksto- wo
2.	serwis mieszany abstrakto- wo-pełnotekstowy	EBSCO Publishing Główne bazy/kolekcje – Academic Search Premier – Agricola – Business Source Premier – ERIC – Health Source - Consumer Edition – Health Source: Nursing/Academic Edition – MasterFILE Premier – Newspaper Source – Regional Business News	kontynuacja możliwość udost. na hasło dla naszych użytkowni- ków archiwum na CD	~11300 tyt.
3.	serwis pełnotekstowy	Elsevier (w ramach Science Direct - ICM)	kontynuacja	2086 tyt.
4.	serwis pełnotekstowy	PROQUEST Journal Collections – ABI/INFORM Trade & Industry – Agriculture Journals – Career and Technical Education – Computing – Dissertations and Theses – Education Journals – Nursing Journals – Science Journals – Social Science Journals – Telecommunications	kontynuacja	4699 tyt.
5.	serwis pełnotekstowy	SpringerLink (w ramach Science Direct - ICM)	kontynuacja	477 tyt. + ~2000 do poz. abstraktu
6.	serwis mieszany abstrakto- wo-pełnotekstowy	Wiley InterScience	nowość 2005-2007	151 tyt. + ~500 tyt. do poz. abstraktu

Prace wydawnicze

Od czasu zastąpienia tradycyjnej edycji „Bibliografii dorobku piśmienniczego pracowników PŁ” - bazą BIBLIO, biblioteka nie prowadzi regularnej działalności wydawniczej. Opracowywane są głównie materiały (ulotki informacyjne i broszury okolicznościowe), których powstanie dyktowane jest przede wszystkim bieżącymi potrzebami biblioteki i użytkowników.

Z okazji 60-lecia Politechniki Łódzkiej wydano płytę CD z „Bibliografia dorobku piśmienniczego pracowników PŁ za lata 1990-2003” z możliwością jej przeszukiwania zawierająca

także przygotowaną w Power Point prezentację Biblioteki Głównej PŁ (ISBN 83-920302-2-2).

W roku 2005 wydano, jak w każdym roku:

- Informator o Bibliotece Głównej PŁ (zaktualizowana broszura),
- Sprawozdanie z działalności Biblioteki Głównej w 2004r.

Wystawy

- Lista nowych nabytków publikowana w formie elektronicznej 6 razy w roku (na stronie WWW biblioteki) była nadal, choć nieregularnie, eksponowana również w formie tradycyjnych wystaw ciekawszych nabytków w bibliotekach filialnych i w czytelnich Biblioteki Głównej. Na listę informacyjną „bipol-I” dla pracowników PŁ przekazywana była informacja o liście ukazującej się na stronie WWW.
- Wynikiem współpracy z firmami importującymi książki były: **dwie wystawy literatury naukowej** połączone ze sprzedażą wydawnictw dystrybuowanych przez **ABE Marketing** (marzec, listopad) oraz **dwie wystawy** zorganizowane przez firmę **IPS i Wydawnictwa Importowane Kubicz** (w październiku i listopadzie).
- W końcu roku 2005 otwarta została w Bibliotece Głównej wystawa poświęcona historii budynku biblioteki. Znalazły się na niej kopie starych rycin i planów. Najważniejsze informacje zawiera Załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

Inne formy rozpowszechniania informacji:

- Adres internetowy bibliotecznych stron WWW nie uległ zmianie: (<http://bg.p.lodz.pl>), choć zmieniła się całkowicie jej graficzna prezentacja i zawartość.
- Pod ww. adresem można, między innymi, znaleźć wejście do **komputerowego katalogu** wydawnictw zwartych i czasopism BGPL, który w połączeniu z **KKK** (Kartkowym Katalogiem Komputerowym) w postaci zeskanowanych kart katalogowych, odzwierciedla całość zbiorów BGPL.
- Na **stronach Biblioteki Głównej**, można też uzyskać informacje o nowych nabytkach, ciekawych adresach w Internecie oraz tytułach prenumerowanych na bieżąco czasopism zagranicznych i dostępach do nowych serwisów informacyjnych. Powodzeniem u użytkowników cieszy się opracowanie linków i informacji: „Źródła elektroniczne” zapewniające dostęp do baz danych serwisów elektronicznych oraz do pełnych tekstów czasopism (poprzez listę „A to Z”) a także do zdigitalizowanych zbiorów BGPL.
- Na, chętnie czytanej przez aktywnych użytkowników biblioteki, **liście dyskusyjnej „bipol-I”** (czytaj: „biblioteka politechniki”) zamieszczane były anonsy o nowych inicjatywach w BGPL.
- W celu ułatwienia pracownikom PŁ typowania do zakupu przez bibliotekę zagranicznych książek naukowych, w Oddziale Gromadzenia Zbiorów BGPL **udostępniane są nadal do wglądu książki, przekazywane w formie depozytu przez firmę ABE Marketing**. Wykaz tych pozycji zamieszczany jest także na stronie WWW biblioteki oraz liście „bipol-I”. Ta forma przybliżenia i ułatwienia pracownikom naukowym wyboru do zbiorów bibliotecznych literatury zagranicznej (niedostępnej na półkach księgarskich w Polsce), oceniana jest pozytywnie. Podobnie oceniane są wystawy wydawców i pośredników połączone ze sprzedażą kiermaszową.
- Umieszczona (dla ułatwienia użytkownikom uzyskiwania odpowiedzi na pytania i postulowanie nowych rozwiązań) na parterze biblioteki specjalna skrzynka, w której można pozostawiać listy z zapytaniem i uwagami nie spełnia nadal oczekiwań kierownictwa biblioteki. Użytkownicy chętniej komunikują się osobiście z bibliotekarzami. Niechętnie spisują swoje uwagi.

XI. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

W ramach działalności dydaktycznej w 2004 roku pracownicy biblioteki przeprowadzili **godzinne zajęcia z przedmiotu "Przysposobienie biblioteczne" dla 3180 studentów I roku** (w 128 grupach).

Zajęcia odbywały się w bibliotecznej sali dydaktycznej wyposażonej w aparaturę projekcyjną i duży ekran. Jak co roku studenci uczestniczący w zajęciach otrzymali aktualny „Informator 2005/2006” o Bibliotece Głównej. Każdą grupą opiekowało się 2 bibliotekarzy.

W seminarium z "informacji naukowej" dla dyplomantów uczestniczyło 78 studentów z Wydziału Biotechnologii i Nauk o Żywności oraz Inżynierii i Marketingu Tekstyliów PŁ (łącznie 26 godzin zajęć),

Zajęcia seminaryjne dla doktorantów nie były prowadzone z powodu braku chętnych.

Ponadto, **621 osób** w 29 zorganizowanych grupach **uczestniczyło w wycieczkach zwiedzających** Bibliotekę Główną (łącznie 50,5 godz.), w tym:

- 355 osób młodzieży szkolnej (16 grup),
- 266 nauczycieli, bibliotekarzy i Absolwentów PŁ (13 grup).

Program wycieczek obejmował także wykład wprowadzający, dotyczący podstawowych zagadnień informacji naukowej, a dla bibliotekarzy omówienie warsztatu pracy bibliotekarza i oferty nowoczesnej biblioteki szkoły wyższej.

Trwające 1 miesiąc praktyki zawodowe w oddziałach BG PŁ odbywało 4 studentów studiów kierunku Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ.

5 osób odbyło staże związane z awansem na starszego bibliotekarza (2 os. Z BG PŁ) i kustosza (3 os. Z Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi).

Zajęcia dydaktyczne prowadziły, w ramach obowiązków, wszystkie zatrudnione w BG PŁ osoby, posiadające uprawnienia do ich prowadzenia.

Ponadto bibliotekę wizytowały Komisje Akredytacyjne oceniające kierunki studiów na wydziałach i liczni goście Biblioteki Głównej i Politechniki.

XII. WSPÓŁPRACA Z BIBLIOTEKAMI I INSTYTUCJAMI W KRAJU I ZA GRANICĄ

- A) Do Katalogu Centralnego Książek Zagranicznych Biblioteki Narodowej przygotowano i wysłano 331 rekordów opisów katalogowych.
- B) W roku sprawozdawczym wprowadzono 612 rekordów bibliograficznych wydawnictw zwartych, 573 rekordów haseł wzorcowych (341 haseł osobowych/korporatywnych, 8 haseł przedmiotowych, 205 haseł rozwiniętych przedmiotowych i 10 tytułów serii i 9 tytułów ujednoliconych). Zmodyfikowano w Bazie NUKAT: 444 rekordy bibliograficzne oraz 73 rekordy haseł wzorcowych. Zainportowano z bazy NUKAT 102 nowe rekordy bibliograficzne czasopism a 255 poprawnych nałożono na już istniejące.
- C) Skopiowano do własnej bazy HORIZON 3379 rekordów autorstwa innych bibliotek. Na podstawie generowanego codziennie pliku z poprawkami rekordów haseł wzorcowych

Centralnej Kartoteki Hasel Wzorcowych poprawiano hasła wzorcowe we własnym katalogu komputerowym. W roku sprawozdawczym poprawiono w ten sposób 6868 rekordów. Ponadto również rekordy rozwiniętych hasel przedmiotowych były sukcesywnie przykrywane przez rekordy pochodzące z CKHW.

Codziennie do bazy HORIZON „wgrywane” są poprawki rekordów bibliograficznych przejętych z NUKAT. W roku 2005 było ich 3053.

- D) W zakresie opracowania wydawnictw ciągłych utworzono i wprowadzono do NUKAT 4 rekordy, a pobrano 357.
- E) W BG utworzono 459 rekordów bibliograficznych czasopism (w systemie HORIZON) z czego 102 sprowadzono z systemu NUKAT.
- F) Sporządzono dla potrzeb BG i instytucji zewnętrznych szereg wykazów tytułów czasopism zagranicznych i baz danych przewidzianych do prenumeraty lub skreśleń na 2004 rok, jak np.: do Biblioteki Narodowej do systemu ARKA (36 opisów bibliograficznych oraz sprawdzenie 288 opisów) lub czasopism zagranicznych wycofanych ze zbiorów (450) a także wykazy w różnym układzie dla ok. 900 prenumerowanych tytułów.
- G) Kontynuowana była wymiana wydawnictw z 61 instytucjami krajowymi i 51 zagranicznymi.
- H) Podtrzymywana była współpraca z Biblioteką Główną Politechniki Warszawskiej (dawniej pełniącą funkcję I CBT) ograniczona obecnie do wymiany informacji. Przygotowano dyskietki zawierające 244 rekordy (opisujące materiały konferencyjne gromadzone w Bibliotece Głównej PŁ) i przekazano je do centralnej bazy SYMPOnet.
- I) Trzy osoby z biblioteki nadal uczestniczyły w pracy międzybibliotecznych zespołów współdziałających przy tworzeniu polskiego centralnego katalogu NUKAT. Byli to:
 - z-ca dyrektora BGpŁ mgr inż. B.Feret, który od początku tej inicjatywy, wchodzi w skład Zespołu Koordynacyjnego NUKAT,
 - mgr inż. E.Woźniakowska - członek grupy roboczej ds. procedur przy początkowym ładowaniu danych do katalogu centralnego oraz przy bieżącym wprowadzaniu i przyjmowaniu danych do bazy NUKAT,
 - mgr M.Lont - członek grupy roboczej ds. ujednolicania zasad katalogowania NUKAT.
- J) W działającym w kraju Porozumieniu Bibliotek „Biblioteka z Horyzontem” - eksploatujących system „HORIZON” osobami reprezentującymi BGpŁ byli:
mgr inż. B. Feret i mgr inż. E. Woźniakowska. Działalność tego gremium w roku 2005 nie zaznaczyła się niczym szczególnym. Wydaje się, że „Porozumienie z Horyzontem” jest obecnie zgrupowaniem zupełnie nieaktywnym i musi szukać nowych pól i form współpracy. W roku 2005 nie odbyło się ani jedno spotkanie delegatów bibliotek. Każda biblioteka z HORIZON’em rozwiązuje swoje problemy sama lub w ramach lokalnego konsorcjum.
- K) W 2004r. pracownicy biblioteki aktywnie uczestniczyli w konferencjach, seminariach, kursach i szkoleniach. Zmieniająca w ogromnym tempie rzeczywistość zawodowa spowodowała, że wszystkie formy kształcenia i wymiany doświadczeń nabrały ogromnego znaczenia. Stało się to wymogiem „czasów i potrzeb”, którego realizacja z roku na rok

jest trudniejsza z powodu rosnących ich kosztów i szczupłej realnej wielkości funduszu biblioteki. Organizowanych jest wiele bardzo przydatnych warsztatów, kursów i seminariów przez firmy komercyjne. Niestety koszt ich często przekracza możliwości BGpŁ.

Udział pracowników biblioteki w **ważniejszych konferencjach w 2005r.** przedstawiono w poniższym zestawieniu.

Konferencje i Seminaria

w których brali udział pracownicy BG i filii.

Data	Uczestnicy	Nazwa	Uwagi
2005.01.18	P.Bógdoł	VII Seminarium z zakresu składowania i archiwizacji „Digitalizacja archiwów i bibliotek”	Warszawa, Centrum Promocji Informatyki, Certyfikat
2005.03.02	B.Kochowicz I.Sikorska	Ogólnopolska konferencja „Polska w Europejskiej Organizacji Patentowej - nowe zadania i perspektywy”	Warszawa Biblioteka Narodowa
2005.02.09	M.Filipczak	Prezentacja programu Electronic Journals on site	Warszawa ICM
2005.03.03	I.Szmidt	Prezentacja bazy Scopus wydawnictwa Elsevier	Warszawa
2005.03.05	A.Lenic	Konferencja Analizy danych w modelach ROLAP i MOLAP	Warszawa, Centrum Promocji Informatyki
2005.04.21	K.Stenzel	Seminarium Organizacja przetargów na ba obsługę prenumeraty czasopism zagranicznych i polskich w oparciu o ustawę” Prawo Zamówień Publicznych”	Warszawa Biblioteka Narodowa
2005.05.09	A.Lenic	Microsoft Developer Days - Konferencja poświęcona najnowszym technologiom firmy Microsoft	Warszawa, Microsoft Poland
2005.06.15-17	I.Sójkowska B.Feret	Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji	Poznań, Politechnika Poznańska
2005.05.26	M.Filipczak, E.Michalska	Konferencja metodyczna dla nauczycieli języka angielskiego	Łódź, LONGMAN, MACMILAN
2005.06.03-04	P.Bógdoł	Konferencja ogólnopolska „Digitalizacja zbiorów”	Warszawa, Biblioteka Narodowa
2005.06.04-27.05.	B.Feret	Information and Innovation: 26th IATUL Conference. Referat: The Future of the Academic Library and the Academic Librarian: A DELPHI	Université Laval Library, Québec City, Canada
2005.05.19-20	E.Skubała	Konferencja Nowe technologie archiwizacji	Dom Pracy Twórczej Wierzbą
2005.05.27-29	E.Skubała	Konferencja Menedżer w bibliotece – profesjonalista, aktor, lider	DSWE TWP Wrocław
2005.06.15	M.Machała, R.Kłosiński	Seminarium poświęcone oprogramowaniu firmy Citrix	Łódź, Potronix
2005.06.23-24	E.Skubała	II Seminarium Gromadzenie zbiorów – sztuka wyboru	Politechnika Wrocławska

2005.09.09	Biblioteka Główna PŁ	Seminarium szkoleniowe BGPL nt. „Zadania współczesnej biblioteki uczelni technicznej” z udziałem wszystkich pracowników	
2005.09.21-23	B.Feret (referat); E.Kołodziejczyk (referat)	Wzorce współpracy bibliotek naukowych w Polsce	Szczecin, BG Uniwersytetu Szczecińskiego
2005.10.25	B.Feret	Konferencja: X Ogólnopolska Konferencja Naukowa Informacja patentowa dla nauki i przemysłu	Warszawa Urząd Patentowy
2005.10.24-26	A.Banaszek	Konferencja: X Ogólnopolska Konferencja Naukowa Informacja patentowa dla nauki i przemysłu	Warszawa Urząd Patentowy
2005.10.29-10.01	B.Feret	Konferencja międz. Stow. Konsorcjów bibliot.	Poznań
2005.11.04	B.Feret	Konferencja dyrektorów szkół wyższych	Warszawa Politechnika Warszawska
2005.11.15-16	E.Dubińska, A.Sobolewska	Katalogowanie dokumentów elektronicznych	Kraków, Uniwersytet Jagielloński
2005.12.12-14	M.Rożniakowska	III Konferencja „Internet w bibliotekach – zasoby elektroniczne: podaż i popyt”	Wrocław, Ossolineum

W szkoleniach i kursach, warsztatach oraz naradach roboczych, niezbędnych głównie do zabezpieczenia prawidłowego przebiegu automatyzacji biblioteki i utrzymania systemów komputerowych na właściwym poziomie eksploatacji, jak również realizacji projektu digitalizacji brali udział liczni pracownicy BGPL. Podkreślić należy, że jest to konieczna i jedna z najkorzystniejszych dziś form podnoszenia kwalifikacji.

Wśród ważniejszych spotkań tego rodzaju, oprócz regularnych posiedzeń Rady Dyrektorów poświęconych eksploatacji systemu „HORIZON” i spotkań bibliotekarzy systemowych w bibliotekach łódzkich, wymienić należy poniżej przedstawione.

Spotkania robocze, szkolenia, warsztaty

Data	Uczestnicy	Rodzaj szkolenia	Uwagi
2005.01.21	16 osób z BG i filii	Pokaz korzystania z baz IHS (normy)	BGPL, B.Michalak / ABE Marketing
2005.01.24-27	I.Kitlińska, M.Rożniakowska, P.Bógdoł, G.Gawlik	Szkolenie Photoshop – operacje zaawansowane (wymiar 20h) Certyfikaty	Łódź, Firma NT Group
2005.03.19	M.Rożniakowska	Warsztaty pisania wniosków – Studium wykonalności	Warszawa, Departament Programów Pomocowych – Salamon Consulting
2005.03.21	M.Rożniakowska	Szkolenie – Dofinansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych w bibliotekach z funduszy Unii Europejskiej Certyfikat	Warszawa, Laudator – Instytut Doskonalenia Administracji i Biznesu; Instytut Biochemii i Biofizyki PAN

Data	Uczestnicy	Rodzaj szkolenia	Uwagi
2005.03.22	P.Bógdoł	Prezentacja Digibook'a	Warszawa, Firma Xteam Zepter
2005.03.29	K.Fabian, M.Filipczak, I.Sójkowska, I.Szmidt, I.Gajda, B.Feret	Pokaz z korzystania z EBSCO Link Source	BGPŁ, T.Górecka z firmy EBSCO
2005.04.08	B.Feret, B.Balwicka, K.Fabian, M.Filipczak, I.Gajda, F.Podgórski, I.Sójkowska, I.Szmidt, E.Witkowska, K.Niewiadomska, A.Sobolewska	Pokaz z korzystania z CSA Tech- nology Research	BGPŁ, Gabi Bertoli z firmy CSA
2005.04.19-22	K.Fabian, F.Podgórski	Szkolenie - Czasopisma elektro- niczne	Wrocław, BG i OIN Poltechniki Wroc.
2005.04.28	M.Lont	Szkolenie - Spotkanie szkolenio- we bibliotekarzy systemowych bazy NUKAT	Warszawa, Centrum NUKAT
2005.05.09	M.Lont H.Lebioda	Spotkanie szkoleniowe - Przenie- sienie danych spod ISIS-u do Alepha (SYMPO)	Warszawa, Politechnika Warszawska
2005.05.11	E.Plucińska, K.Fabian	Spotkanie seminaryjne - Bibliolog wobec nowych zjawisk w sztuce książki	Łódź, prof. Komza, Katedra Bi- bliotekoznawstwa UŁ
2005.06.6-7	B.Pachnicka-Zwierzak, M.Pogorzelska, M.Siwicki	Warsztaty - Katalogowanie do- kumentów elektronicznych	Warszawa, CEBID
2005.06.28	E.Skubała, I.Gajda, B.Balwicka, E.Witkowska, I.Sójkowska, M.Filipczak, K.Fabian, E.Michalska, M.Sznajder, M.Margas, I. Sikorska,	Prezentacja produktów firmy AKME ARCHIVE: Serials Solu- tions, Safari, Knovel	BGPŁ, p. Kukawska z firmy Akme Archive.
2005.08.1-2	A.Lenic	Szkolenie z systemu Sharepoint	Warszawa, Centrum Edukacyjne CSS
2005.09.06	I.Szmidt	Szkolenie Scopus	Warszawa, UW/ICM
2005.09.06	B.Feret	Zebrań zespołu koordyn. NUKAT	Warszawa Biblioteka UW
2005.09.21-22	E.Dubińska, J.Małek	Warsztaty – Opracowanie rze- czowe dokumentów z wykorzystaniem UKD	Warszawa, CEBID
2005.09.27	M.Przybyszewski, H.Lebioda	Prezentacja nowej wersji systemu Horizon 8 - Corinthian	Poznań, Dynix
2005.11.03	B.Feret	Spotkanie w sprawie konsorcjum bibliotek politechnicznych	Warszawa Biblioteka Główna PW
2005.10.11	R.Kłosiński M.Przybyszewski	Szkolenie z obsługi programu F-Secure	Łódź, Veracom S.A
2005.10.19	16 osób z BGPŁ + 13 osób z PŁ	Prezentacja Safari TechBooks oraz Knovel	BGPŁ, p. J. Kukawska, K.Spengerman z firmy Ak- me Archive.
2005.10.25-26	I.Szmidt	Warsztaty - Katalogowanie do- kumentów elektronicznych	Warszawa, CEBID

Data	Uczestnicy	Rodzaj szkolenia	Uwagi
2005.10.25	M.Rożniakowska	Spotkanie konsultacyjne "Program Operacyjny Rozwój Kultury i Zachowanie Dziedzictwa Kulturowego"	Łódź, Łódzki Dom Kultury
2005.11.21-23	I.Kitlińska M.Margas	Warsztaty - Biblioteki cyfrowe	Poznań, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe
2005.11.28-29	I.Kitlińska, M.Margas M.Rożniakowska, P.Bógdoł, A.Lenic, R.Kłosiński, I.Gajda, I.Sójkowska, F.Podgórski, L.Rogulski, M.Pogorzelska, E.Skubała, A.Malec, K.Niewiadomska, K.Stenzel, G.Antos, W.Ratajczak	Szkolenie z zakresu administracji i użytkowania systemu dLibra – w BGPL	BGPL, Szkolący: Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe
2005.12.01-02, 08		Szkolenie BHP	<i>Dla większości pracowników BG</i>
2005.12.12	I.Gajda, M.Margas	Prezentacja portalu internetowego Digitale Bibliothek	Warszawa, Instytut Goethego, p. Toebeberg / HBZ (Niemcy)
2005.12.15	B.Feret, I.Gajda, F.Podgórski, I.Szmidt, A.Aleksandrak, A.Sobolewska	Prezentacja programu do tworzenia bibliografii Refworks BGPL	BGPL, prowadzenie M.Filipczak/OIN
2005.12.28	R.Kłosiński A.Lenic P.Bógdoł M.Rożniakowska	Szkolenie administratorów systemu dLibra - w BGPL	BGPL, Szkolący: Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe

XIII. AUTOMATYZACJA PROCESÓW BIBLIOTECZNYCH

Na koniec 2005 roku **stan wyposażenia** Biblioteki Głównej w **sprzęt komputerowy** przedstawiał się następująco:

- 3 serwery SUN
- 1 serwer sieci Novell NetWare
- 1 serwer baz danych:
 - ❖ serwer dyskowy AXIS z jednym napędem CD i z dyskami 2*40GB
- 1 serwer aplikacji IBM Netfinity 5000 + Windows 4.0 TSE + Citrix Metaframe 1.8
- 1 serwer aplikacji IBM XSeries 230 + Windows 2000 Server + Citrix Metaframe Xpa
- 1 serwer antywirusowy IBM Xseries 230 + oprogramowanie antywirusowe FSecure + Windows 2000 server
- 1 serwer IBM XSeries 235 + Win2003 Server + dLibra
- 13 serwerów drukarkowych
- 305 komputerów (226 własność BG, 79 własność Wydziału Chemicznego), w tym:
 - ❖ 104 dla użytkowników (w tym 41 terminali NC) + 68 w B-tece Chem. (własność Wydz. Chem.)
 - ❖ 104 dla pracowników + 11 w B-tece Chem. (własność Wydz. Chem.)
 - ❖ 9 serwerów (wymienionych powyżej)
 - ❖ 9 dla potrzeb administracji systemu oraz niezbędnych do prawidłowego działania systemów
- Zainstalowane systemy operacyjne:
 - ❖ NT4 Server/Workstation
 - ❖ DOS (na 1 stacji wykorzystywany wyjątkowo przy sprawdzaniach starych danych lub programów)
 - ❖ WIN2000/XP zainstalowane praktycznie na wszystkich stacjach w ramach ujednolicenia platformy systemowej
 - ❖ WIN WINDOWS2000 Professional/Server
 - ❖ WIN 98
 - ❖ Professional Novel Netware 5
 - ❖ Solaris9, Solaris8
 - ❖ Linux RedHat 5.2

Ta baza sprzętowo programowa, obsługuje **systemy biblioteczne**:

- ❖ HORIZON (bardzo złożony system, ponieważ wdrożone są wszystkie jego moduły: gromadzenie, katalogowanie, udostępnianie, wyodrębniony moduł zamawiania wraz z bazą katalogową i bazą użytkowników),
- ❖ Expertus obsługujący bibliografię dorobku piśmienniczego pracowników PŁ,
- ❖ ISIS, wykorzystywany już tylko przez administrację BG,
- ❖ bazy i serwisy bibliograficzne, abstraktowe oraz pełnotekstowe
- ❖ dLibra – platforma do prezentacji biblioteki cyfrowej eBiPol
- ❖ zainicjowana w 2004r. baza zdigitalizowanych pełnotekstowych publikacji pracowników, które nie są dostępne w innych zbiorach BG PŁ,
- ❖ oprogramowanie do skontrum (nadal w fazie projektowania i częściowego testowania).

Tak obszerne oprogramowanie i rozbudowana baza sprzętowa wymaga stałego nadzoru informatyków, natychmiastowych ich interwencji i ciągłej troski o sprzęt, prawidłowość funkcjonowania jego oprogramowania zapobiegania zakłóceniom powodowanym bądź to przez wirusy, bądź samych użytkowników lub przypadkowe awarie.

Wśród ważniejszych stałych zadań informatyków wymienić należy:

- ❖ nadzór i administracja sieci LAN BGPL,
- ❖ nadzór techniczny nad sprzętem komputerowym (serwery, PC, drukarki, skanery),
- ❖ przystosowanie nowo zakupionego sprzętu komputerowego do pracy na określonych stanowiskach,
- ❖ prowadzenie magazynu sprzętu komputerowego
- ❖ administracja serwerami: sabina, sabina2, horizon, sunlib, NOD32 oraz wszystkimi usługami działającymi za ich pośrednictwem,
- ❖ nadzór nad zabezpieczeniem antywirusowym biblioteki,
- ❖ inwentaryzacja oprogramowania i sprzętu zainstalowanego w bibliotece,
- ❖ nadzór i administracja systemem PC COP,
- ❖ wdrażanie i testowanie polityki tworzenia kopii zapasowych komputerów PC,
- ❖ pisanie skryptów pomocnych przy pracy z systemem HORIZON, np. utworzenie monitów książek przetrzymanych przez użytkowników,
- ❖ praca nad projektem zbierania i zarządzania danymi z bazy HORIZON,
- ❖ zapewnienie zaplecza komputerowego pracowni digitalizacji.

W roku 2005 powstało także :

- ❖ oprogramowanie do automatycznego generowania monitów z systemu HORIZON, zapewniające dwukrotne e-mailowe ostrzeżenie użytkowników o zbliżającym się terminie zwrotu książek do biblioteki,
- ❖ oprogramowanie do ewidencji i kontroli dystrybucji sprzętu komputerowego i oprogramowania w BGPL.

A. Biblioteka Cyfrowa Politechniki Łódzkiej - *eBiPol* - rys historyczny i stan aktualny na koniec roku 2005.¹²

Cele i założenia

W początkowym etapie pracy nad utworzeniem elektronicznej biblioteki Politechniki Łódzkiej postawiono sobie kilka podstawowych pytań. W oparciu o uzyskane na nie odpowiedzi opracowano założenia do pierwszego projektu. Wśród najważniejszych znalazły się poniższe.

- Czy i po co digitalizować nasze zbiory biblioteczne?
- Jeśli tak, to jakie zbiory powinny się znaleźć w bibliotece cyfrowej?
- Jakież będą koszty pracy i skąd wziąć na ten cel fundusze?
- Jak zrealizować projekt ?

Odpowiedzią na pierwsze pytanie była decyzja o zainicjowaniu procesów digitalizacji zbiorów uzasadniona m.in. poniższymi argumentami:

- konieczność ochrony przed zniszczeniem posiadanych zbiorów, cennych z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego i historii rozwoju techniki (zbiory drukowane z XIX i pierwszej połowy XX wieku) a także potrzeba udostępnienia ich szerszemu gronu użytkowników,
- potrzeba efektywniejszego i szerszego udostępniania skryptów uczelnianych, podręczników akademickich oraz innych materiałów dydaktycznych a także ich pełniejsze zastosowanie w stacjonarnym procesie dydaktycznym oraz docelowo w „kształceniu na odległość” i w „e-learning”,
- chęć włączenia się w promocję uczelni poprzez popularyzację i szersze promowanie potencjału badawczego oraz naukowej twórczości intelektualnej naukowców Politechniki Łódzkiej (Zeszyty Naukowe PŁ, Monografie PŁ), zarówno w kraju, jak i na świecie,
- konieczność włączenia się w narodowe strategie eEuropa i ePolska oraz w strategię unijną i2010, a także konieczność wzięcia czynnego udziału w inicjatywie digitalizacyjnej podjętej przez wiodące biblioteki akademickie w kraju.

Cele określiły jednocześnie rodzaje zbiorów, które zostaną poddane procesowi digitalizacji. W pierwszym projekcie były to przede wszystkim zbiory archiwalne oraz wydawnictwa własnej uczelni: skrypty, podręczniki i zeszyty naukowe. Później, projekt poszerzono o materiały dydaktyczne, materiały pokonferencyjne (wydawane przez jednostki uczelni organizujące różnego rodzaju spotkania naukowe), prace doktorskie i magisterskie oraz zbiory mikrofilmowe. Początkowo wąsko określony projekt, okazał się rozwojowy, a zaplanowana jego wieloetapowa realizacja, wymagała włączenia działań z zakresu digitalizacji do rutynowych zadań biblioteki. Analiza potrzeb biblioteki, kosztów i problemów organizacyjnych oraz ogrom zasobów objętych projektem uzasadniała konieczność powołania zespołu zadaniowego i zorganizowania specjalistycznej pracowni.

Inicjatywa uzyskała akceptację władz uczelni i celowe wsparcie finansowe Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu. Udział własny biblioteki w realizacji projektu polegał, między innymi, na zapewnieniu pomieszczeń, wygospodarowaniu etatów oraz częściowym sfinansowaniu zakupu sprzętu do pracowni. W rzeczywistości działania te są niekończącym się procesem.

Pierwszy wniosek o dofinansowanie projektu został opracowany w roku 2003 i obejmował Komputerowy Katalog Kartkowy „KKK” (graficzne odwzorowanie kartkowego katalogu

¹² Fragment artykułu poświęcony eBiPol: Roźniakowska M., Margas M. „eBiPol” – Biblioteka Cyfrowa Politechniki Łódzkiej na tle innych inicjatyw bibliotek cyfrowych w kraju od strony technicznej, formalnej i projektowej. EBIB 2006 nr 74

książek, których opisy nie były wprowadzone do systemu HORIZON) oraz Elektroniczne Archiwum Zbiorów Chemicznych (czasopisma archiwalne). Projekt opisany we wniosku wzbudził zainteresowanie władz uczelni i uzyskał akceptację MENiS. Podobnie było w dwóch latach następnych w odniesieniu do kolejnych projektów, których realizacja prowadziła do utworzenia Biblioteki Cyfrowej Politechniki Łódzkiej – **eBiPol**.

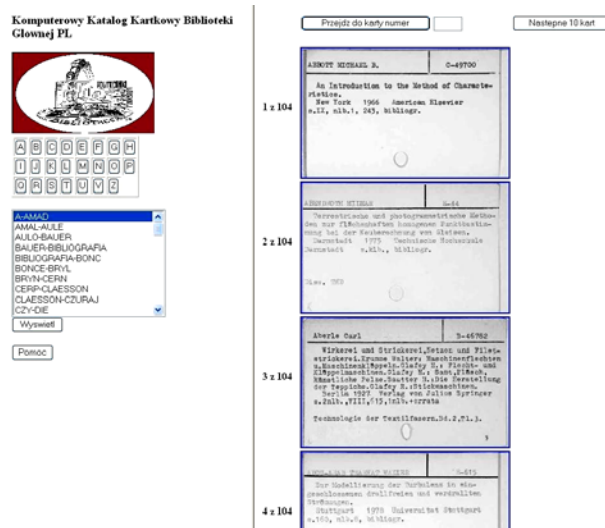
Projekt obejmował również analizę aspektów prawa autorskiego wraz z opracowaniem wzorców umów z Autorami. Uzgodnienia w zakresie prawa wymagały także współpracy Biblioteki Głównej PŁ z Wydawnictwem PŁ.

Realizacja projektów

W początkowym etapie prac sporządzono harmonogram działań, według którego realizowano projekt:

- Zdigitalizowanie pozostałych kart komputerowego katalogu kartkowego
- Powołanie Zespołu ds. Digitalizacji
- Utworzenie Pracowni Digitalizacji
- Digitalizacja wybranych zbiorów bibliotecznych
- Wybór platformy

Najpierw powstał więc **Komputerowy Katalog Kartkowy** Biblioteki Głównej Politechniki Łódzkiej. Ten pierwszy krok, jaki został wykonany w stronę realizacji złożonych działań digitalizacji, miał miejsce w 2003 roku. Wykonano wtedy fotografie ok. 10 000 kart katalogowych aparatem Minolta DiMAGE 7i (przy rozdzielczości 640x480 i ręcznej ekspozycji, jakości Standard, w odcieniach szarości, bez lampy błyskowej wykorzystując jedynie oświetlenie ze stołu fotograficznego). Tak powstał szereg plików graficznych, których wsadową obróbkę przeprowadzono za pomocą programu Adobe Photoshop 6.0. Przed rozpoczęciem fotografowania przeprowadzono meliorację alfabetycznego katalogu kartkowego. Wyłączono też karty z odsyłaczami (pozostawiono tylko karty główne). W efekcie, Komputerowy Katalog Kartkowy Książek Biblioteki Głównej PŁ jest dostępny pod adresem <http://bg.p.lodz.pl/KARTY/start.html> i zawiera fotografie kart katalogowych książek wydanych przed 1985 rokiem, które nie zostały wypożyczone od roku 1993 (Fot. 1.).

Fot. 1. Internetowa forma Komputerowego Katalogu Kartkowego Biblioteki Głównej PŁ

KKK zawiera opisy książek, które z powodu małego nimi zainteresowania nie znalazły się jeszcze w katalogu systemu HORIZON. Oprócz przeglądania i przeszukiwania zawartości

tego katalogu, czytelnik ma również możliwość złożenia internetowego zamówienia na wybraną pozycję (wystarczy podać numer karty bibliotecznej wraz z numerem indeksu lub dowodu czy legitymacji służbowej). Opisy książek zamawianych z tego katalogu są wprowadzane do katalogu w systemie HORIZON. Katalog KKKK wykonany został przez wytypowanych pracowników BGpŁ z różnych oddziałów biblioteki. Dopiero w tej fazie prac powstał Zespół ds. Digitalizacji i Pracownia Digitalizacji (fotograficzno – komputerowa).

Konsekwentne działania i stopniowe doposażanie pracowni digitalizacji, które były częścią skrupulatnie przemyślanego projektu, doprowadziły do powstania „Elektronicznej Biblioteki Politechniki Łódzkiej – eBiPol”. Pierwszymi przewidzianymi do sfotografowania i umieszczonymi później na stronie www BGpŁ materiałami bibliotecznymi, były cztery woluminy czasopisma „Annalen der Chemie” a później cztery woluminy „Annalen der Chemie und Pharmacie”. Równolegle wykonywanym zadaniem, zaprogramowanym w projekcie, było sporządzenie spisu wydawnictw PŁ najczęściej poszukiwanych przez użytkowników. Na liście publikacji PŁ najczęściej wypożyczanych przez czytelników znalazło się ponad 100 różnych tytułów, a na liście wydawnictw zbiorowych PŁ około 300 współautorów.

W podtrzymywanej strategii digitalizacji zostały zdefiniowane kolejne zadania m.in. digitalizacja różnych pod względem formy wyselekcjonowanych źródeł informacji (mikrofilmowe, czasopisma wielkoformatowe, skrypty) i ich klasyfikację w nowy sposób:

- Kolekcja Czasopism,
- Kolekcja Książek,
- Kolekcja Materiałów Dydaktycznych,
- Kolekcja Rozpraw Doktorskich PŁ,
- Kolekcja Zbiorów Mikrofilmowych,
- Kolekcja Zeszytów Naukowych PŁ.

Cztery ostatnie z ww. kolekcji są w fazie przygotowań. Ponadto, projekt „Elektroniczna Biblioteka Politechniki Łódzkiej” zakłada, że *eBiPol* mógłby stać się zaczątkiem szeroko rozumianego uczelnianego repozytorium cyfrowego. Głównym celem takiego repozytorium byłaby archiwizacja i udostępnianie treści oraz elektronicznych danych naukowych generowanych np. w laboratoriach lub pracowniach specjalistycznych Politechniki Łódzkiej.

Jednym z priorytetowych zadań określonych wcześniej w projektach było zbadanie dostępnych metod oraz technik prezentacji i zarządzania zasobami elektronicznymi, jako pełnotekstową bazą danych na potrzeby Biblioteki Głównej PŁ i wybranie najefektywniejszego rozwiązania. W efekcie, nawet nazewnictwo zastosowane początkowo w podmiotowej klasyfikacji digitalizowanych materiałów podlegało zmianom w kolejnych projektach prezentacji biblioteki. Wiązało się to także z wyborem kolejnych zadań dla utworzonego w międzyczasie Zespołu ds. Digitalizacji, a w tym również z testowaniem możliwości wdrożenia platformy dLibra, oprogramowania opracowanego i rozwijanego przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo Sieciowe dla zarządzania zasobami cyfrowymi bibliotek cyfrowych.

Zespół ds. Digitalizacji BGpŁ

Pracownicy tego zespołu, jak mówią żartobliwie, działają pod znakiem „trzynastki” (czas pokaże czy pechowej), albowiem zespół został powołany 13 września 2004 roku w wyniku reorganizacji i przesunięć wewnętrznych w BGpŁ, która na ten cel nie uzyskała żadnego dodatkowego etatu. Czteroosobowy zespół formalnie działa w strukturach organizacyjnych

Oddziału Systemów Informacyjnych (OSI) i jest koordynowany przez Dyрекcję: B. Fereta i E. Skubałę. Wykształcenie pracowników nowo powołanego zespołu było silnie zróżnicowane: bibliotekarz, prawnik, dwie osoby z wykształceniem dziedzinowym, w tym jedna z technicznym. Jedną z tych osób posiadała również ukończony kurs specjalisty ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy europejskich. Taki profil zatrudnienia zastosowano z

rozmyślałem, aby określone zadania stojące przed grupą digitalizacyjną mogły być podzielone według zdolności i przygotowania zawodowego. Prawnik zajął się analizą „Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych” w kontekście realizacji projektu. Zadaniem bibliotekarza było zebranie informacji i zapoznanie się z różnorodnością prowadzonych w Polsce prac digitalizacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju digitalizowanych dzieł oraz dokonanie porównania z inicjatywami międzynarodowymi (głównie Niemcy, Francja, Wielka Brytania). Osoby z wykształceniem dziedzinowym rozpoznawały najczęstsze sposoby i formaty udostępniania „cyfrowych wyników” – format plików, możliwość modyfikacji treści, zachowywania na własnym komputerze i ich dalszego powielania, przeglądania online i offline, możliwość ograniczenia dostępności dla wybranej liczby użytkowników. Wykonano także analizę możliwości dofinansowania działalności zespołu w ramach funduszy unijnych. Załoga przeznaczona do wykonywania zadań stojących przed biblioteką w cyfrowym wieku okazała się pomyślnie dobrana, mimo przesądnej dla niektórych daty jej powstania.

Pracownia Digitalizacji Zbiorów

We wrześniu 2004 roku podjęto się organizacji specjalistycznej pracowni. Zestawiono stoły do fotografowania, zapoznano się z posiadanym sprzętem fotograficznym. W ramach zespołu wspólnie wymieniono się zdobytą wiedzą i przeszkolono nawzajem.

Fot. 2. Stanowiska do digitalizacji zbiorów.

Początkowo pracownia została zaopatrzona w dwa stanowiska do digitalizacji zbiorów, wyposażone w aparaty cyfrowe Minolta DiMAGE 7i i Kodak DCS SLR/c, o parametrach umożliwiających uzyskiwanie zdjęć stron tekstu o wysokiej jakości (Fot. 2.). W roku 2005 zaku-

piono także skaner do mikrofilmów firmy Canon MS 350, dwa skanery Plustek OpticBook3600 oraz 4 monitory 21-calowe do komputerów będących na stanie pracowni (Fot. 3.) i 4).

Fot. 3. Skaner do mikrofilmów firmy Canon MS 350

Fot. 4. Skaner Plustek OpticBook3600 oraz monitory 21-calowe w pracowni.

Do obróbki zdjęć i skanów stosowane jest oprogramowanie: Adobe Acrobat 6.0 CE Standard, Corel PHOTO-PAINT 11.0, Adobe Photoshop 6.0 i CS2, Irfan View 3.95., a do rozpoznawania pisma używa się ABBYY FineReader Professional 7.0. Czteroosobowy zespół został jednocześnie przeszkolony przez zewnętrzną firmę informatyczną na 20-godzinnych szkoleniach z zakresu zaawansowanego posługiwania się oprogramowaniem Corel PHOTO-PAINT i Adobe Photoshop.

Charakterystyka Biblioteki Cyfrowej Politechniki Łódzkiej – eBiPol

Biblioteka Cyfrowa Politechniki Łódzkiej (eBiPol) rozpoczęła swoją działalność w listopadzie 2005 roku. Jest biblioteką instytucjonalną, zarządzaną i tworzoną przez Bibliotekę Główną Politechniki Łódzkiej. Do prezentacji zasobów cyfrowych wybrano platformę dLibra (Fot. 5.), którą uznano za najefektywniejsze rozwiązanie stosowane do tego celu na polskim rynku. Udostępnienie zdigitalizowanych zasobów w Internecie poprzez utworzenie Biblioteki Cyfrowej Politechniki Łódzkiej (eBiPol) w środowisku sprzętowo-programowym platformy dLibra było naturalnym następstwem działań władz BGpŁ sprecyzowanych w ramach projektu digitalizacji „Elektroniczna Biblioteka Politechniki Łódzkiej – eBiPol”. Obecnie biblioteka uruchomiła dwie z zaplanowanych sześciu kolekcji. Dokumenty udostępniane są w formacie PDF. Do przeglądania publikacji niezbędne są programy Adobe Acrobat Reader.

Do początku marca 2006 r. eBiPol oferował 147 publikacji w swoich kolekcjach a strony biblioteki były odwiedzane około 56083 razy. Pierwsza kolekcja „Czasopisma” zawiera 137 pozycji, są to tytuły Chemik Polski, Annalen der Pharmacie, Annalen der Chemie und Pharmacie, Recueil des Travaux Chimiques des Pays-Bas, druga kolekcja „Książki” została podzielona na dwie podkolekcje „Książki – spisy treści” 4 pozycje i „Książki pełnotekstowe” 6 pozycji. Pozostałe kolekcje, które będą stopniowo wypełniane w miarę podejmowania decyzji, to: „Rozprawy Doktorskie PŁ” i „Zeszyty Naukowe PŁ”. Ostatnie dwie kolekcje stanowią „Materiały dydaktyczne” i „Zbiory Mikrofiszowe”.

Fot. 5. Biblioteka Cyfrowa eBiPol na platformie dLibra.

Przed umieszczeniem postaci elektronicznej źródła bibliotecznego na platformie, materiał poddany „obróbce” przechodzi kolejne etapy digitalizacji:

- Skanowanie/fotografowanie (ocena jakości i stopnia zniszczenia materiałów bibliecznych, dobór odpowiednich warunków oświetlenia, dobór efektywnych trybów pracy urządzeń),
- Obróbka uzyskanych plików graficznych do postaci 1-bitowej .jpg lub korekta w kolorze/odcieniach szarości (konwersja formatowa (.tif), obróbka graficzna – oczyszczenie, poprawa jakości, przycięcie lub pocięcie stron, kompresja, końcowe złożenie rozdziałów, artykułów, numerów, zeszytów, utworzenie zakładek),
- Wstępne zapisanie w formacie .pdf – szczegółowa korekta rysunków, schematów, wzorów inżynierskich i struktur chemicznych,
- OCR
- Po wprowadzeniu wskazanych w uprzednim punkcie poprawkach umieszczenie znaków wodnych Biblioteki Głównej PŁ w postaci jej ekslibrisu,
- Końcowe zapisanie w formacie .pdf,

- Sporządzenie właściwego opisu bibliograficznego poprzez import opisu MARC21 do schematu Dublin Core,
- Publikacja na platformie dLibra (przypisanie do kolekcji i przyznanie praw użytkownikom).

Fot. 6. Znak wodny Biblioteki Głównej PŁ w postaci jej ekslibrisu

W przypadku, gdy otrzymuje się bezpośrednio gotowy plik w formacie .doc lub .pdf od autora, umieszczenie materiału na platformie dLibra upraszcza się jedynie do sporządzenia opisu bibliograficznego i publikacji utworu. Warto podkreślić, że w Bibliotece Cyfrowej Politechniki Łódzkiej – eBiPol, jako jedynej na platformie dLibra, wyświetlane są i możliwe do przeszukiwania opisy bibliograficzne w języku angielskim.

Założenia na przyszłość

Program ochrony zbiorów Biblioteki Głównej Politechniki Łódzkiej ich archiwizacji, a zarazem upowszechniania z jak najmniejszymi ograniczeniami rozpoczęty w końcu roku 2004, jest intensywnie kontynuowany. Przyjęty projekt digitalizacji realizowany jest na razie tylko w skali lokalnej. Jednakże jego założenia wpisują się zarówno w strategię regionalną, jak i narodową. Stosowane standardy i rozwiązania w procesie digitalizacji są szeroko promowane w skali uczelni macierzystej i w łódzkim środowisku akademickim oraz na skalę regionalną w Konsorcjum Bibliotek Łódzkich, jak również w skali ogólnopolskiej poprzez platformę dLibra i informację w serwisie elektronicznym EBIB. Wiele bibliotek akademickich, jak i publicznych umieszcza także coraz więcej odnośników do tego typu inicjatyw. Mamy nadzieję, że przyjęta strategia digitalizacji w Bibliotece Głównej PŁ nie jest wyłącznie wewnętrzną strategią jednej biblioteki i że może być i będzie realizowana w ramach współpracy z innymi instytucjami regionu łódzkiego. Wydaje się ponadto, że eBiPol bez trudu można będzie włączyć w jedną dwóch tworzących się obecnie inicjatyw krajowych. Są to:

- inicjatywa utworzenia ogólnopolskiego konsorcjum grupującego regionalne biblioteki cyfrowe o roboczej nazwie **Alians Bibliotek Cyfrowych**.
- inicjatywa Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego (ICM) w Warszawie i Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego proponująca utworzenie ogólnopolskiego repozytorium tekstów naukowych **DIR**.

Konsorcjum **Alians Bibliotek Cyfrowych** ma wpływać na rozwój i intensyfikację działań w zakresie gromadzenia, prezentowania i upowszechniania cyfrowych zasobów związanych z dziedzictwem kulturowym różnych regionów Polski oraz zasobów nauki wytwarzanych w poszczególnych uczelniach kraju. W efekcie współpracy i w oparciu o pozyskane wspólnymi siłami środki finansowe ma nastąpić rozwój sieci regionalnych bibliotek cyfrowych, tworzących trwałą i niezawodną strukturę (co gwarantuje rozproszona architektura z równoczesnym zintegrowanym jednolitym sposobem dostępu) oraz unifikacja standardów i optymalizacja stosowanych rozwiązań.

Inicjatywa ICM to utworzenie ogólnopolskiego repozytorium cyfrowego, obejmującego również biblioteki cyfrowe. Trzonem projektu ma się stać obecnie funkcjonująca Biblioteka Wirtualna Nauki. Instytucje współpracujące mogłyby dostarczać do **DIR** opracowane materiały elektroniczne (skany lub elektroniczne wersje wydawnictw) oraz tworzyć opisy bibliograficzne do przekazywanych materiałów. Model współpracy zakłada przechowywanie materiałów elektronicznych zarówno: tylko w DIR, jak i tylko w lokalnym repozytorium, oraz w obu miejscach jednocześnie. Zadaniem ICM-DIR byłoby dopracowanie techniczne materiałów oraz prezentacja w Internecie. Projekt zakłada w efekcie powstanie centralnego dostępu do zasobów nauki polskiej za pomocą jednego interfejsu wyszukiwawczego.

Jeśli obie inicjatywy okażą się interesujące, wybór będzie należał do poszczególnych bibliotek. Do tego jednak potrzebne jest sprecyzowanie i opublikowanie przez pomysłodawców szczegółów projektów.

A. W Zespole ds. Digitalizacji

- sfotografowano lub zeskanowano i obrobiono ok. 28 tys. stron skryptów i czasopism,
- przetestowano możliwości różnych platform do prezentacji zdigitalizowanych zbiorów, w efekcie analiz dużo czasu poświęcając platformie dLibra,
- przeanalizowano potrzeby w zakresie skanera do mikrofilmów, i wdrożono do eksploatacji skaner CANON MS350,
- wspierano digitalizację pełnych tekstów bibliografii pracowników PŁ (wykonywaną przez OIN)

B. W zakresie wdrażania systemu „HORIZON”:

BGPŁ posiada łącznie 285 204 wol. książek. Z tego, w systemie „HORIZON”, na koniec 2004r., skatalogowanych było 235 913 wol., co stanowi ok. 83% stanu zbiorów. W katalogu komputerowym nie są umieszczone wyłącznie stare i rzadko poszukiwane książki (48 281 wol.).

BGPŁ posiada ok. 3000 tytułów czasopism. W bazie katalogowej „HORIZON” skatalogowanych jest ponad 90% tytułów, w tym wszystkie bieżąco prenumerowane. Również zasób obejmuje już niemal wszystkie tytuły poza opisami czasopism o dawno zamkniętych ciągach i bardzo zdekompletowanych. Jest on nadal uzupełniany.

Mimo zakończonych prac nad rejestracją wpływu czasopism w systemie „HORIZON” nie wyeliminowano jeszcze akcesji tradycyjnej. „Stara” kartoteka jest jeszcze niekiedy przydatna.

C. Zautomatyzowany system kontroli pracy na komputerach publicznych

System kontroli PC COP funkcjonował poprawnie.

D. System kontroli dostępu do publicznych kserografów

W systemie wystąpiło kilka bardzo drobnych awarii, które serwis sprawnie usunął.

E. Kontynuowana była współpraca naukowych bibliotek łódzkich w ramach projektu Automatyzacji Bibliotek Szkół Wyższych w ramach Łódzkiej Akademickiej Sieci Bibliotecznej i koncentrowała się m.in. na ustalaniu kierunków działań niezbędnych dla efektywnej eksploatacji systemu „HORIZON”, wymianie uwag i doświadczeń dotyczących poprawności i dalszych możliwości wykorzystywania systemu. Działania te były prowadzone we współpracy z Bibliotekarzem Systemu i ZASB. W minionym roku biblioteki ŁASB zajmowały się również zagadnieniami związanymi z:

- wypożyczeniami międzybibliotecznymi – w aspekcie wzajemnych udogodnień dla użytkowników z bibliotek ŁASB,
- projektami ministerstwa nowej karty studenta (legitymacji studenckiej) i koniecznością jej przystosowania do istniejących systemów bibliotecznych,
- współpracy w ramach ŁASB przy digitalizacji zbiorów.

F. Hakerzy nie dokonywali włamań na stacje komputerowe, co z jednej strony może być spowodowane jakością zabezpieczeń, a z drugiej strony zwyczajnym łutem szczęścia.

Bazy własne dostępne w sieci lokalnej BGPL – (aktualizowane na bieżąco)

Nazwa bazy	Zawartość bazy	Liczba rekordów
HORIZON (dostępny także przez Internet - wejście ze stron WWW -BGPL)	Katalog książek i czasopism BG i jej filii (BBA, BC, BCS, BE) ▪ <i>Rekordy bibliograficzne wydawnictw zwartych</i> 72 010 ▪ <i>Rekordy egzemplarzy wydawnictw zwartych</i> 223 758 ▪ <i>Rekordy bibliograficzne wydawnictw ciągłych</i> 4 248 ▪ <i>Rekordy bibliograficzne wydawnictw seryjnych</i> 165 ▪ <i>Rekordy egzemplarzy wydawnictw seryjnych</i> 1 752	
HORIZON	Użytkownicy: ▪ <i>Zarejestrowani</i> 22 019 ▪ <i>Którzy przynajmniej raz w roku skorzystali z wypożyczalni</i> 9 950	
BIBLIO ¹³	Bibliografia pracowników PŁ	44 629

Bazy wspomagające pracę Oddziału Wydawnictw Ciągłych*):

Zawartość bazy	Liczba rekordów
Prenumerata czasopism zachodnich	247
Prenumerata czasopism polskich	286
Czasopisma z darów i wymiany	282

*)Prowadzone są od 2005r. w postaci tablic w Excel'u. Zawartość baz merytorycznie związana jest z informacjami o czasopismach wpływających do BG. Służą one głównie jako materiał do przetwarzania wg różnych potrzeb (np. sortowania) w codziennych pracach Oddziału Wydawnictw Ciągłych.

Bazy wspomagające pracę Oddziału Informacji Naukowej:

Nazwa bazy	Zawartość bazy
AKCES	Czasopisma OIN
SKRJ	Skróty tyt. czasopism
INST	Symbole i skróty nazw instytutów PŁ
CZAS	Czasopisma ekologiczne w zbiorach BGPL

Bazy wspomagające administrację - dostępne odpowiednim służbom, aktualizowane bieżąco:

Nazwa bazy	Zawartość bazy
LOKAL	Informacje o pomieszczeniach BGPL
PERS	Informacje o pracownikach BGPL
URLOP	Kontrola wykorzystania urlopów wypoczynkowych w BGPL
SPIS	Środki trwałe w BGPL

¹³ Baza dostępna także w Internecie, dostęp ze strony WWW Biblioteki Głównej PŁ.

XIV. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

A) Współpraca naukowa biblioteki z NUKAT ograniczała się do zgłaszania uwag i poprawek do tego systemu.

B) Nadal nie były prowadzone żadne prace z zakresu badań własnych, które byłyby wspierane przez władze i środki z Uczelni. Główną tego przyczyną był brak zainteresowania Uczelni prowadzeniem takiej działalności, spowodowany także niedostatkami środków finansowych w Politechnice. Środki z uczelnianej puli badań własnych, przydzielane przez Prorektora ds. Nauki i rozwoju dofinansowują zakup czasopism i baz danych.

Faktycznie jednak, rozpoczęto nowe i kontynuowano prace, m.in. nad dalszym przystosowaniem systemu „HORIZON” do potrzeb własnej biblioteki, wśród których niewątpliwie znaleźć można działania mające charakter badań stosowanych, w tym:

- ❖ pisanie skryptów pomocnych przy pracy z systemem HORIZON, np. utworzenie zawiadomień użytkowników, że zbliża się czas zwrotu książki,
- ❖ praca nad projektem zbierania i zarządzania danymi,
- ❖ kontynuacja, a praktycznie nowa próba zbadania możliwości i ewentualnego stworzenia programu pozwalającego na komputerowe prowadzenie skontrum przy wykorzystaniu informacji z systemu HORIZON,
- ❖ rozwinięcie działalności digitalizacyjnej, które miało charakter badań stosowanych, ponieważ było to rozpoznanie możliwości, metod i sprzętu oraz zastosowanie ich w BGPL.

C) W 2005r. pracownicy opublikowali niżej wymienione prace:

1.
Iwona Sójkowska. Promocja biblioteki akademickiej: doświadczenia Biblioteki Głównej Politechniki Łódzkiej. W: Biblioteki Naukowe w Kulturze i Cywilizacji: Działania i Codzienność. Materiały konferencyjne. T.1. Poznań, 2005 s.122-134, sum.
2.
Kołodziejczyk Edyta: Porównanie udostępniania zasobów informacji naukowych na nośnikach elektronicznych w Bibliotece Chemicznej i w Bibliotece Chemii Spożywczej - filiach Biblioteki Głównej Politechniki Łódzkiej. W: Działalność naukowa i informacyjna bibliotek uczelnianych - teoria a praktyka. VI Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Wyższych Szkół Niepaństwowych 8-10 września 2004 r. Białystok 2005 s.163-174
3.
Andrzej Drożdż. Opisywanie filmów w formacie MARC 21 w systemie HORIZON - źródła, metoda, struktura, kontrowersje. EBIB Elektron. Biul. Inf. Bibl. [Dokument elektroniczny] 2005 nr 5 s.1-7, Tryb dostępu: <http://ebib.oss.wroc.pl/2005/66/drozd.php> [dostęp 29.07.2005].
4.
Małgorzata E. Filipczak. Polubić klasyków - Ranganathan o pracownikach informacji bibliotecznej i naukowej. EBIB Elektron. Biul. Inf. Bibl. [Dokument elektroniczny] 2005 nr 5 s.1-3, Tryb dostępu <http://ebib.oss.wroc.pl/2005/66/filipczak.php> [dostęp 29.07.2005].
5.
Edyta Kołodziejczyk. Pozabudżetowe źródła finansowania bibliotek akademickich w Polsce i innych krajach gospodarki wolnorynkowej. Wybrane przykłady i próby porównania. EBIB Elektron. Biul. Inf. Bibl. [Dokument elektroniczny] 2005 nr 6 s.1-8, Tryb dostępu <http://ebib.oss.wroc.pl/2005/67/kołodziejczyk.php> [dostęp 17.06.2005].

6.
Błażej Feret, Marzena Marcinek. Przyszłość bibliotek i bibliotekarzy akademickich. Studium wykorzystujące metodę delficką - kontynuacja. EBIB Elektron. Biul. Inf. Bibl. [Dokument elektroniczny] 2005\$ nr 7, Tryb dostępu http://ebib.oss.wroc.pl/2005/68/feret_marcinek.php [dostęp 26.09.2005]
7.
O. Evtushenko, M. Kucei, Małgorzata Rożniakowska. Termonapruzenna rozkoluvanna v kuskovo-odnorodnij plastini. Fiz. Him. Meh. Mater. 2005 T.41 nr 5 s.19-24
8.
Błażej Feret. Biblioteka Główna. Forum Akad. 2005 nr 6 s.11
9.
Małgorzata Rożniakowska, A.A. Yevtushenko. Influence of laser pulse shape both on temperature profile and hardened layer depth. Heat Mass Transf. 2005 Vol.42 nr 1 s.64-70
10.
Błażej Feret, Marzena Marcinek. The future of the academic library and the academic librarian. A DELPHI study reloaded. W: IATUL Proceedings "Information and Innovation". Abstracts, Fulltext Documents and PowerPoint Presentations of Papers given at the 26th Annual IATUL Conference [Dokument elektroniczny]. [B.m.] : [B.w.], 2005 s.1-23, Tryb dostępu: http://www.iatul.org/conference/proceedings/vol115/PAPERS/Feret.Marcinek_IATUL_2005.pdf [dostęp 1.09.2005]
11.
Błażej Feret, Marzena Marcinek. The future of the academic library and the academic librarian: a Delphi study reloaded. New Rev. Inf. Netw. 2005 Vol.11 nr 1 s.37-63
12.
Michał Kuciej, Małgorzata Rożniakowska. Laser heating of a composite layer on a homogeneous foundation. W: Materiały III Sympozjum Mechaniki Zniszczenia Materiałów i Konstrukcji. Białystok, 2005 s.189-192, streszcz.
13.
Aleksander A. Yevtushenko, Małgorzata Rożniakowska, Włodzimierz Wypych. O pewnych możliwościach zastosowania promieniowania laserowego w badaniach termicznych obciążeń stali 40H. W: Materiały III Sympozjum Mechaniki Zniszczenia Materiałów i Konstrukcji. Białystok, 2005 s.451-456, sum.
14.
Aleksander A. Yevtushenko, Małgorzata Rożniakowska. Zastosowanie promieniowania laserowego w badaniach termicznej degradacji powierzchni stali 40H. W: Materiały Konferencyjne Badania Mechanicznych Właściwości Materiałów i Konstrukcji. Seminarium szkoleniowe "Ocena stopnia degradacji materiałów i laserowe obrobki materiałów". T.3 Warszawa, 2005 s.219-232
15.
Elżbieta Rożniakowska, Błażej Feret. Komentarz do artykułu Ewy Dobrzyńskiej-Lankosz "Jak do tego doszło? Geneza katalogu NUKAT". Prz. Bibl. 2005 R.73 nr 2 s.213-215
16.
A.A. Yevtushenko, Małgorzata Rożniakowska, Michał Kuciej. Modelling of the thermal cracking process for the layer-foundation system. W: VI Polsko-Ukraińskie Sympozjum Naukowe Aktualne Zagadnienia Mechaniki Ośrodków Niejednorodnych. Warszawa, 2005 s.133-134, streszcz.
17.
Czesław Żyliński. Kronika wydarzeń drugiego kwartału 1954 roku. Życie Uczelni 2005 nr 90 s.59
18.
Czesław Żyliński. Patron Audytorium. Życie Uczelni 2005 nr 90 s.54

19.

Lont Mirosława, Woźniakowska Ewa: Opis bibliograficzny dokumentów w formacie MARC21 w systemie HORIZON [Dokument elektroniczny]. Wyd. 3 popr. i uzup. Poznań 2005, Tryb dostępu: <http://www.pfsl.poznan.pl/pzh/ksiazka2005/tytul.htm> [dostęp: 05.01.2006]. Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych. Cz.1 Książka

20.

Bibliografia dorobku piśmienniczego pracowników Politechniki Łódzkiej za lata 1990-2003 [Dokument elektroniczny] Red. Gajda Izabela, Feret Błażej. Łódź : Politech. Łódz. Bibl. Gł., 2005 1 dysk optyczny (CD-ROM).
ISBN 83-920302-2-2

XV. BIBLIOTEKI ZAKŁADOWE

Biblioteki instytutowe stanowiły wraz z Biblioteką Główną i jej pięcioma bibliotekami filialnymi i Biblioteką Beletrystyczną uczelnianą sieć biblioteczną.

Nadzór merytoryczny nad funkcjonowaniem 23 bibliotek w instytutach i katedrach PŁ nadal prowadził z ramienia Biblioteki Głównej Oddział Kontroli Księgozbioru i Doradztwa (w bardzo ograniczonym zakresie¹⁴). Pracownicy Oddziału KKiD nie prowadzą także, od lat 90-tych, zorganizowanej działalności szkoleniowej dla bibliotekarzy sieci PŁ. Wizytowano wybrane biblioteki i na życzenie udzielono wskazówek merytorycznych, informacji i instrukcji dotyczących komputeryzacji zbiorów, zasad gromadzenia i umeblowania. Szczególnie wiele informacji udzielono w okresie sprawozdawczości dla GUS.

Pracownicy Oddziału otrzymali w 2004r. z bibliotek instytutowych 336 kart katalogowych, które po przeprowadzeniu korekty, zostały włączone **do Centralnego Katalogu Druków Zwartych Bibliotek Zakładowych**. Jest to dwa razy więcej niż w roku ubiegłym jednakże nadal liczba ta jest niewielka w stosunku do nabytków (7232 wol.). Ponieważ w bibliotekach zakładowych wieloegzemplarzowość jest raczej rzadkim zjawiskiem tak mała liczba dostarczonych opisów budzi uzasadnione obawy, że przysyłane do BG karty katalogowe stanowią odzwierciedlenie tylko niewielkiej części wpływów do tych bibliotek. Odbija się to źle na możliwościach informowania o zasobie materiałów gromadzonych w bibliotekach Politechniki Łódzkiej i naraża Uczelnię na niepotrzebne koszty, jeśli np. wyłącznie z powodu braku informacji w katalogu centralnym poszukiwaną przez pracownika książkę sprowadza się niepotrzebnie z innej uczelni lub zakupuje do BG. W instytutach posiadających biblioteki obserwuje się często nieukrywaną tendencję do zatajania tytułów kupowanych książek. Można podejrzewać, że jest to jedno z efektów ubocznych decentralizacji finansów w PŁ. Wiele jednostek uważa kupuje za swoje środki i dla tylko siebie i dla swoich korzyści.

W ciągu całego roku kontynuowano prace nad uaktualnianiem **Katalogu Druków Ciągłych Bibliotek Zakładowych**. Na podstawie akcesji uzupełniano katalog czasopism, wprowadzając informacje o zbiorach, które wpłynęły w 2005r.

W ciągu całego roku prowadzone było skontrum księgozbioru naukowego w magazynie otwartym BG (II.p.) Księgozbiór liczył ok. 52tys. woluminów. Układ książek wg UKD

¹⁴ Dla przypomnienia: ograniczenie zakresu doradztwa tego Oddziału trwa od początku lat 90-tych, kiedy to w wyniku etatyzacji, zmniejszono zatrudnienie w BG PŁ o ok. 12% oraz zlikwidowano Sekcję Bibliotek Zakładowych..

narzucił pracownikom inny niż dla zbiorów wg numerus currens sposób przeprowadzenia kontroli. Wyniki spisu codziennie trzeba było porównywać z:

- ♦ wydrukami z systemu HORIZON dla książek wpisanych do systemu,
- ♦ wydrukami z tablic w Excelu dla książek nie wpisanych do systemu.

Ponadto przeprowadzono poważną **selekcję księgozbioru naukowego**. W tym przypadku układ książek wg UKD stanowił ułatwienie. Najważniejsze z kryteriów selekcji to:

- ♦ aktualność treści,
- ♦ język dokumentu
- ♦ zainteresowanie czytelników książką,
- ♦ stan fizyczny książki,
- ♦ liczba egzemplarzy.

Zasięgano także opinie pracowników OUZ, OGZ i specjalistów dziedzinowych.

Każdą z 52tys. książek rozpatrywano z osobna. Usunięto 10 335 przestarzałych książek.

W roku 200r w oparciu o dostępną literaturę i własne doświadczenia zawodowe w OKKiD opracowano dwa ważne dokumenty:

- ♦ Regulamin przeprowadzania skontrum w Bibliotece Głównej PŁ,
- ♦ Zasady selekcji materiałów w Bibliotece Głównej PŁ.

Wśród innych prac Oddziału KKiD wyróżnić należy:

- doradztwo pracownikom zatrudnionym w bibliotekach instytutowych w opracowywaniu danych do sprawozdawczości dla potrzeb GUS-u,
- opracowywanie arkuszy zbiorczych kumulujących dostarczone z instytutów dane liczbowe charakteryzujące działalność bibliotek zakładowych w sieci bibliotecznej PŁ,
- udział w przygotowaniu plansz wystawowych BG z okazji 60-lecia PŁ,
- udział w instalowaniu wystawy fotografii prof. Juliana Linieckiego z UM pod tytułem: „Zabytkowe domy Engadyny”; była to jedna z akcji w ramach humanizacji biblioteki technicznej,
- opiekę nad muzeum BG,
- wielokrotny udział w pracach innych agend Biblioteki Głównej w sytuacjach "awaryjnych", do których pracownicy tego Oddziału są często angażowani ze względu na mniejsze rygory terminowe (w tym, jak w każdym roku, pomoc przy październikowej rejestracji nowych użytkowników i pomoc w obsłudze magazynów w okresach wzmożonego ruchu).

Księgozbiór i personel bibliotek instytutowych PŁ

Stan na 31.12.2005r.

Wydział	Ogółem [j.ewid.]	Wydawn. zwarłe [wol.]	Czasopisma [wol.]	Zbiory specj. [j.ewid.]	Pracownicy		Odwiedziny w bibl.		
					Pełno zatr.	Niep. zatr.	Wypoż.	na miej.	
							Wypoż. do domu		
							Wypoż. do bibl.		
Stary stan	25 180	24 327	842	11	0	0	8	Odwiedz.	
Chemiczny P	1 314	1 314					15	Wyp.miej.	
U	-3 195	-3 195					909	Wyp.dom.	
Stan nowy ^{*)}	23 299	22 446	842	11			0	W. do bibl.	
Fiz. Tech.	25 948	20 988	4 030	930	1	0	2 313	Odwiedz.	
Inform. i	136	97		39			3 612	Wyp.miej.	
Matem.Stos.	0						2 690	Wyp.dom.	
	26 084	21 085	4 030	969			0		
Inżynierii	16 141	14 011	913	1 217	0	0	0	Odwiedz.	
Procesowej i	44	42		2				Wyp.miej.	
Ochr. Środ.	0						0	Wyp.dom.	
	16 185	14 053	913	1 219					
Mechaniczny	4 270	1 657	65	2 548	0	1	164	Odwiedz.	
	89	14	18	57			195	Wyp.miej.	
	-35		-35				130	Wyp.dom.	
	4 324	1 671	48	2 605			0	do bibl.	
Org. i Zarz.	15 348	13 805	1 475	68	2	0	6 470	Odwiedz.	
	3 931	3 880	47	4			33 607	Wyp.miej.	
	0						9 608	Wyp.dom.	
	19 279	17 685	1 522	72			0		
Inżynierii i	7 145	3 571	222	3 352	0	0	68	Odwiedz.	
Marketingu	776	772		4			82	Wyp.miej.	
	0						474	Wyp.dom.	
Tekstyliów	7 921	4 343	222	3 356			0	do bibl.	
Jednostki	15 743	10 984	1 770	2 989	3	0	3 833	Odwiedz.	
Międzywydz.	849	683	11	155			9 430	Wyp.miej.	
	-221	-221					40 782	Wyp.dom.	
	16 371	11 446	1 781	3 144			0		
Elektrotech. i	0	0	0		0	0	0	Odwiedz.	
Elektroniki	811	430		381				Wyp.miej.	
	0							Wyp.dom.	
	811	430	0	381			0	do bibl.	
Razem PŁ	114 274	93 159	9 358	11 757	6	1	12 856	Odwiedz.	
							46 941	Wyp.miej.	
							54 593	Wyp.dom.	

^{*)} Schemat: Stary stan, P (przybyło), U (ubyło), Nowy stan na 31.12.2005r., opisany przy Wydziale Chemicznym, dotyczy analogicznie wszystkich jednostek wymienionych w tabeli.

XVI. INFORMACJE RÓŻNE

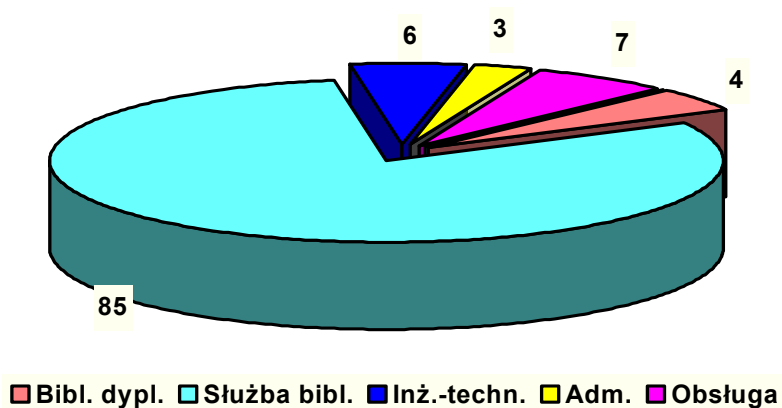
- ❖ W BGpŁ, jak w każdej bibliotece wykonywanych jest wiele prac pomocniczych, których ilości i pracochłonności nie odzwierciedla zwykła statystyka biblioteczna, a bez których biblioteka nie byłaby w stanie normalnie funkcjonować. Wprawdzie o większości z nich wspomina się w różnorodnych sprawozdaniach wewnętrznych, jednakże, dla zachowania kompletności sprawozdania rocznego BG, ważniejsze z nich, zostaną wymienione.
- ◇ Zadania związane z gromadzeniem zbiorów (zakupy, prenumerata, wpływy z darów i wymiany), ich ewidencją, udostępnianiem, w szczególności poprzez Wypożyczalnię Międzybiblioteczną, prowadzeniem informacji, dokumentacji i współpracą z bibliotekami i instytucjami w kraju i za granicą, **to ogromna ilość sporządzonych dokumentów finansowych oraz wiele setek kilogramów wysłanej i otrzymanej korespondencji, materiałów itp.**
- ◇ W związku z powyższym wspomagające całokształt działalności **biuro biblioteki:**
 - zarejestrowało w minionym roku wpływ wielu tysięcy paczek i listów poleconych, natomiast z biura wysłano 1521 przesyłek (**800** rejestrowanych przesyłek zwykłych i **721** poleconych),
 - **opracowano** pod względem merytorycznym i rachunkowym **oraz przekazano do Kwestury PŁ 1471 dokumenty księgowe,**
 - **obsłużono 141 osób wpłacających i odbierających kaucje, przyjęto kilkadziesiąt tysięcy różnych wpłat** (np. za zagubione książki, karty biblioteczne, opłaty za przetrzymane książki). **Wystawiono kilkaset rachunków** za usługi świadczone przez bibliotekę (informacyjne, introligatorskie, kaucje, najem lokalu na bufet itp.), **ponadto biuro BG,**
 - prowadziło obsługę administracyjną personelu BGpŁ, w tym także pośredniczyło w załatwianiu spraw pracowniczych, finansowych i organizacyjnych z Działem Osobowym PŁ, Sekcją Płac, Kwesturą, administracją centralną i innymi jednostkami PŁ (rejestracja zwolnień, skierowania na badania lekarskie, podania o przyjęcie do pracy, przedłużenie umowy i rozwiązanie umowy o pracę, miesięczna sprawozdawczość z wykorzystania urlopów wypoczynkowych, plany, sprawozdania i rozliczenia finansowe, uzgadnianie majątku, itp., co czyni setki opracowywanych i częściowo rejestrowanych dokumentów),
 - **pobierano opłaty za prywatne rozmowy telefoniczne** od pracowników BGpŁ i wpłacano je do kasy PŁ,
 - **kupowano** sprzęty, urządzenia, aparaturę i przedmioty stanowiące wyposażenie gmachu oraz artykuły piśmiennicze i środki czystościowe. **Zamawiano** usługi konieczne dla prawidłowej eksploatacji budynku i funkcjonowania biblioteki. W tym celu zorganizowano 2 przetargi nieograniczone w celu wyłonienia firmy utrzymującej czystość oraz ochroniarskiej. Przeprowadzono kilka procedur zamówieniowych na dostawę materiałów bibliotecznych i dostępów do źródeł informacji,
 - sporządzano **plany zakupów** w aspekcie uwzględniającym sposoby udzielania zamówień zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych i sprawozdania z ich realizacji,
 - opracowywano **plany i sprawozdania finansowo - rzeczowe** dla władz Uczelni.
- ◇ W małej (4 osobowej) pracującej metodami ręcznymi introligatorni w ciągu minionego roku **tradycyjnie oprawiono 1 416 wol. książek i 1 782 wol. czasopism oraz 806 wol. oprawą typu fastbind, naprawiono 418 książek, zastosowano oprawę uproszczoną 263 (razem 4 685).** Ponadto wykonano 1703 teczki, przekładki i kieszonki różnego rodzaju na potrzeby biblioteki.

- ◇ We wszystkich agendach (w magazynach) Biblioteki Głównej odkurzano regularnie księgozbiór. Ponadto:
- wykonano wiele napisów na regały i teczki,
 - wymieniano zniszczone exlibrisy i barkowy (w samej BG 29 000 barkodów),
 - opieczętowano i przekazano na makulaturę materiały wycofane ze zbiorów,
 - w sprawie wypożyczeń międzybibliotecznych: otrzymano 2016 pism i listy pocztą elektroniczną; do innych instytucji wysłano 905 pism, i 1600 wiadomości e-mailem,
 - wklejono tysiące pasków magnetycznych w celu ochrony zbiorów znajdujących się w obszarze o wolnym dostępie do półek,
 - włączono na półki wiele tysięcy woluminów książek i czasopism (nowych, z intrologatorni oraz oddawanych przez czytelników – razem z filiami ok. 150 tys.),
 - od 5 263 czytelników pobrano opłaty za przetrzymanie książek,
 - wpisywano monity,
 - wpisywano i korektowano tysiące danych do rekordów użytkownika,
 - do kartotek pomocniczych i na potrzeby różne sporządzono lub uzupełniono i włączono kilka tysięcy kart z różnymi opisami,
- ❖ Bardzo wiele czasu poświęcono pracom związanym z **usuwaniem powstających usterek budowlanych** w gmachu biblioteki, po części związanych już z normalną eksploatacją budynku. W budynku kontrolowano systematycznie funkcjonowanie systemów i instalacji oraz systematycznie nadzorowano wykonywanie zleconych usług konserwacyjnych i naprawczych. Stwierdzono kilkadziesiąt usterek, awarii i niedokładności w działaniu instalacji i elementów budynku. Korygowano projekty instalacji (m.in. chłodzącej, nagłaśniającej, przeciwpożarowej), kontrolowano ich realizację, dopilnowywano wprowadzania stosownych zmian.
- ❖ Poważne i niełatwe zadanie dla pracowników biura stanowiły **prace o charakterze gospodarczym** w związku z przejęciem pełnej odpowiedzialności za eksploatację budynku. Poszukiwano wykonawców usług konserwacji poszczególnych instalacji, ochrony i zapewnienia czystości w gmachu oraz zawierano umowy na ich świadczenie.

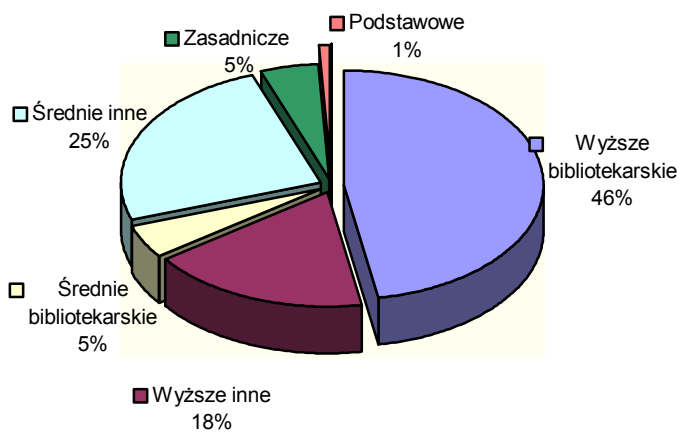
**XVII. GRAFICZNA CHARAKTERYSTYKA NIEKTÓRYCH FORM
DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ PŁ
(dane na dzień 31.12.2005r.)**

Pracownicy

**Struktura zatrudnienia w Bibliotece Głównej
(liczba zatrudnionych w poszczególnych grupach)**

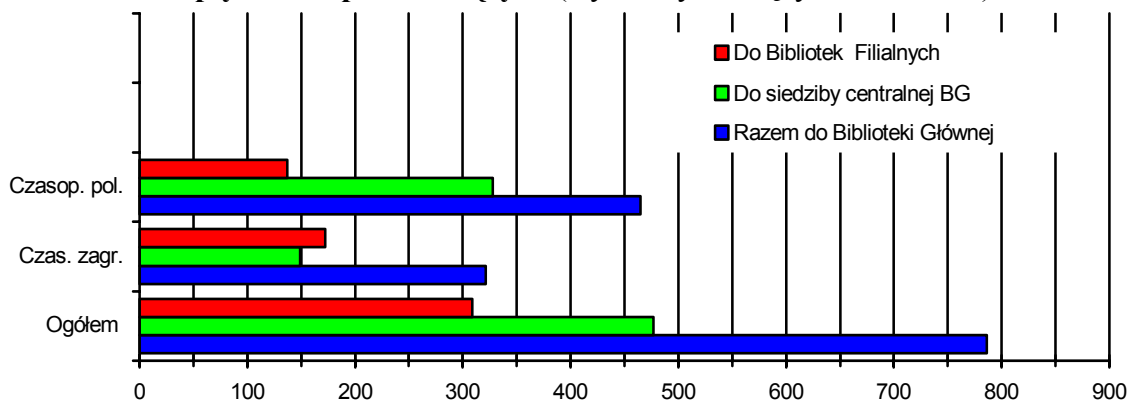

Procentowa struktura wykształcenia pracowników Biblioteki Głównej

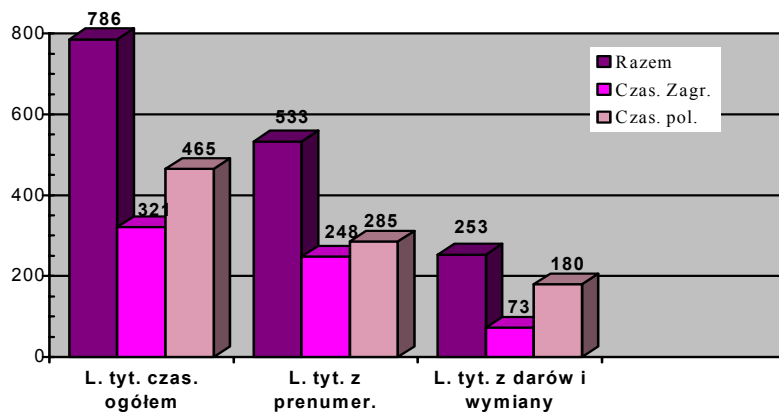

Zbiory

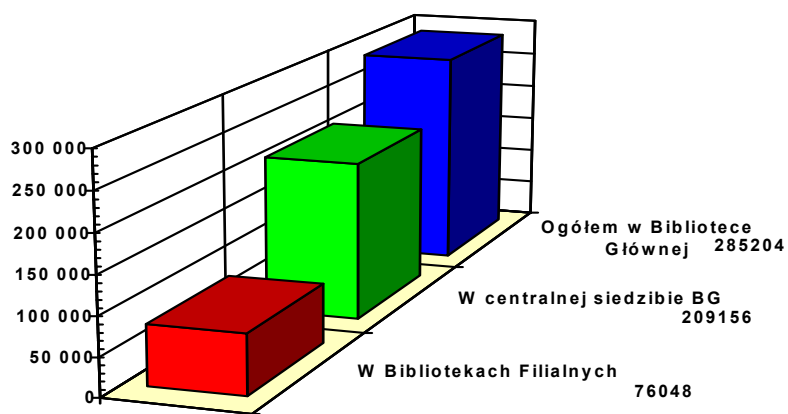
Wpływ czasopism bieżących (wyrażony liczbą tytułów w roku)

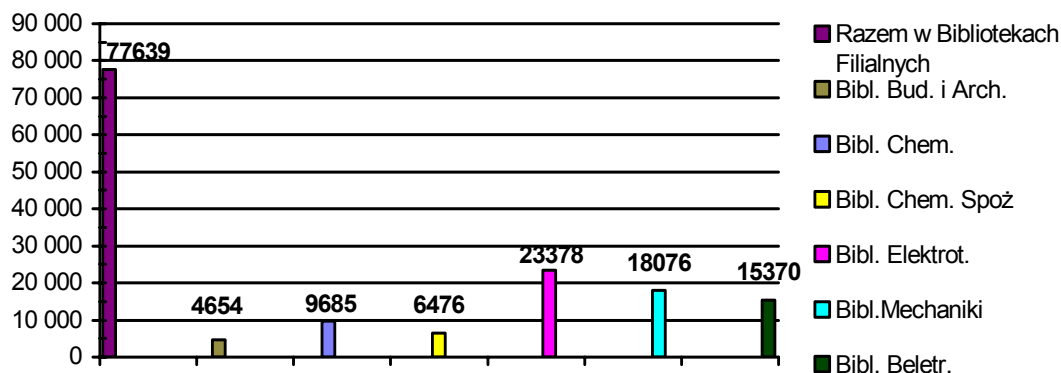
Wpływ czasopism w 2004r. w zależności od sposobu nabycia (wyrażony liczbą tytułów)

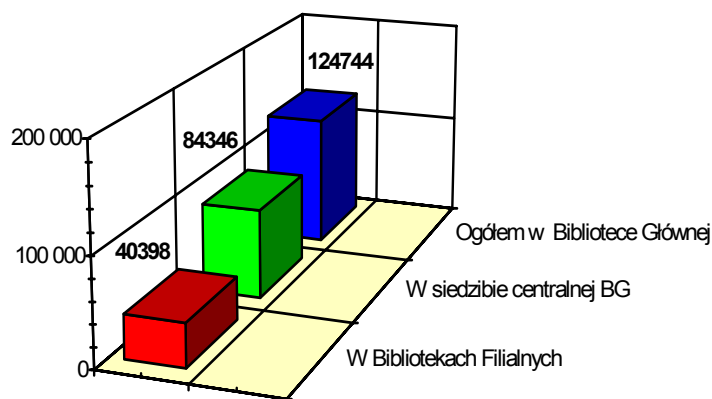
Stan zasobów wydawnictw zwartych w Bibliotece Głównej i Bibliotekach Filialnych - zgodnie z ich lokalizacją (w wol.)

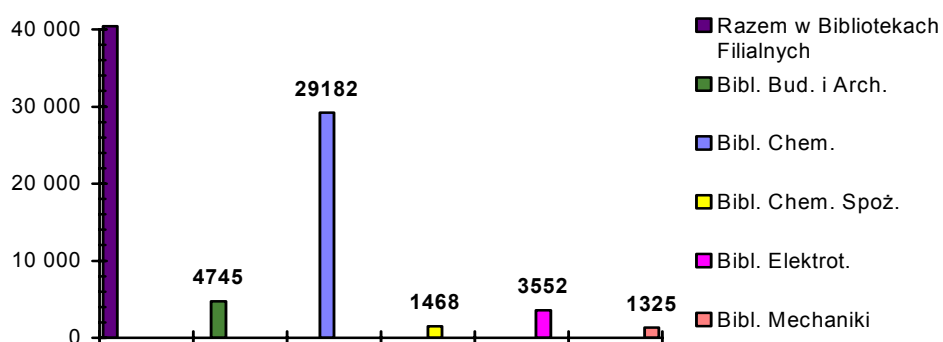
Stan zasobów wydawnictw zwartych w Bibliotekach Filialnych -zgodnie z ich lokalizacją (w wol.)

Stan zasobów czasopiśmienniczych w Bibliotece Głównej i Bibliotekach Filialnych (w wol.)

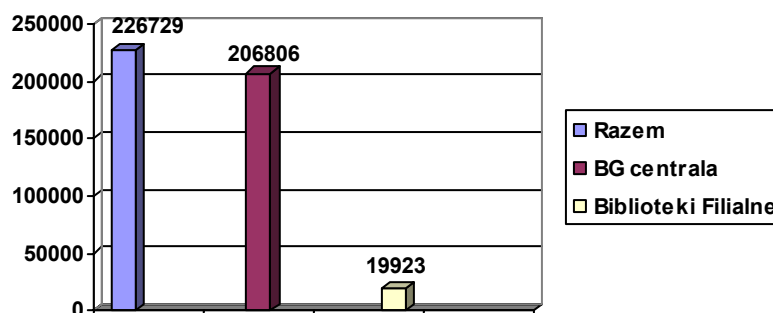

Stan zasobów czasopiśmienniczych w Bibliotekach Filialnych (w wol.)¹⁵

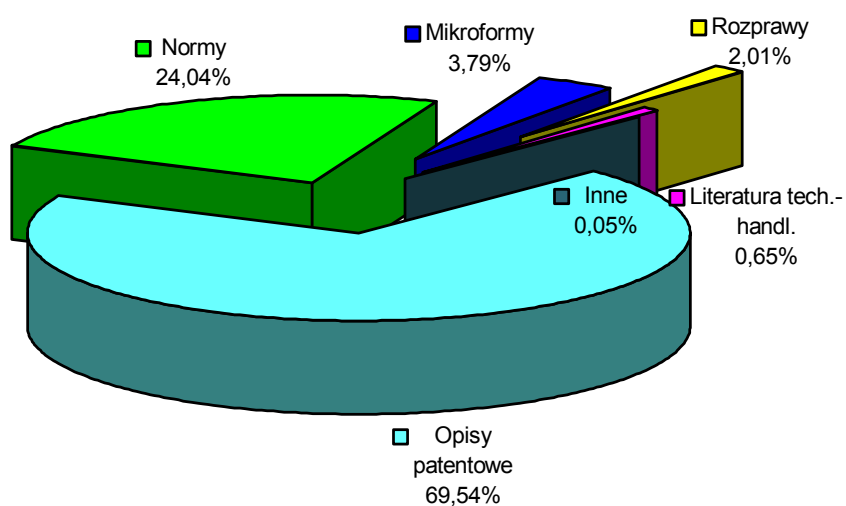

¹⁵ Liczba czasopism w bibliotece filialnej zależy w znacznym stopniu od liczby prenumerowanych tytułów, ta zaś nie tylko od posiadanych przez BG środków finansowych, ale także od obszerności palety wydawniczej, cen wybranych do prenumeraty czasopism i wysokości dofinansowania, jakie wydziały są skłonne przeznaczyć na ten cel a także od powierzchni jaką wydział decyduje się przeznaczyć na magazynowanie zbiorów.

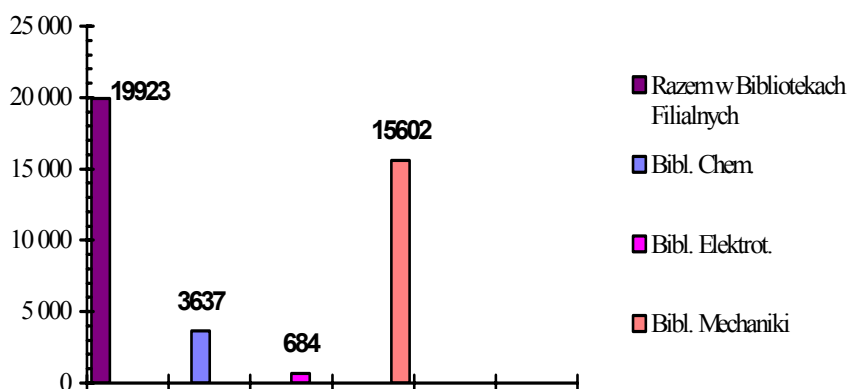
Stan zasobów zbiorów specjalnych w BGPL

Struktura zbiorów specjalnych łącznie w BG i filiach

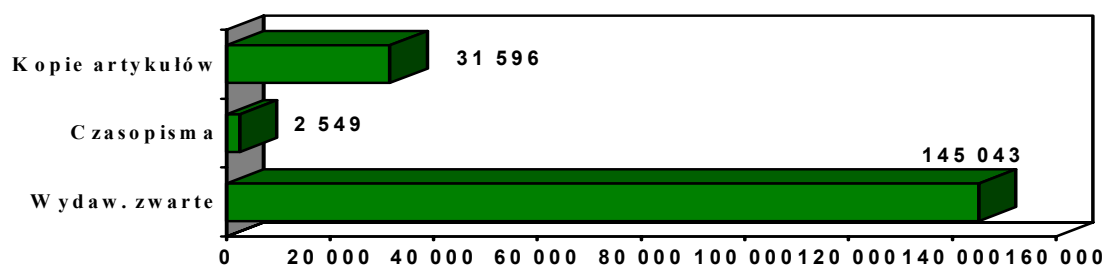
Stan zbiorów specjalnych w Bibliotekach Filialnych (w j.ewid.)

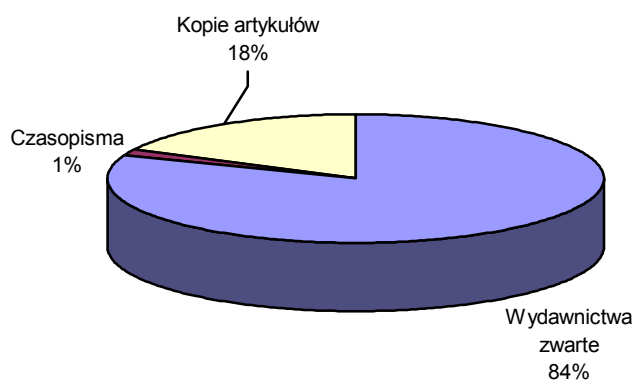
Wypożyczenia

na zewnątrz

Struktura wypożyczeń materiałów bibliotecznych (w wol. i jedn. ewid.)

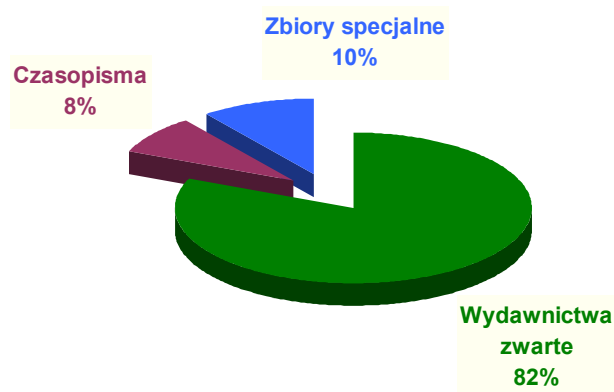

Struktura procentowa wypożyczeń materiałów bibliotecznych

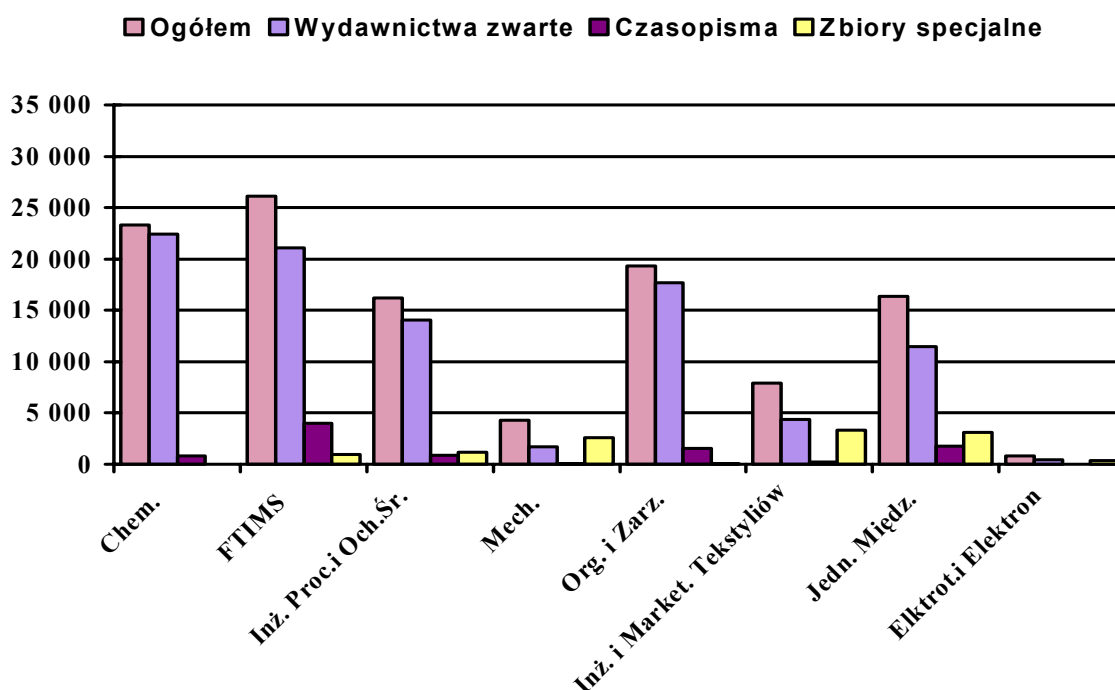

Biblioteki Instytutowe

Struktura zbiorów w bibliotekach instytutowych PŁ (ogółem)

Struktura zbiorów zgromadzonych na wydziałach PŁ w bibliotekach instytutowych

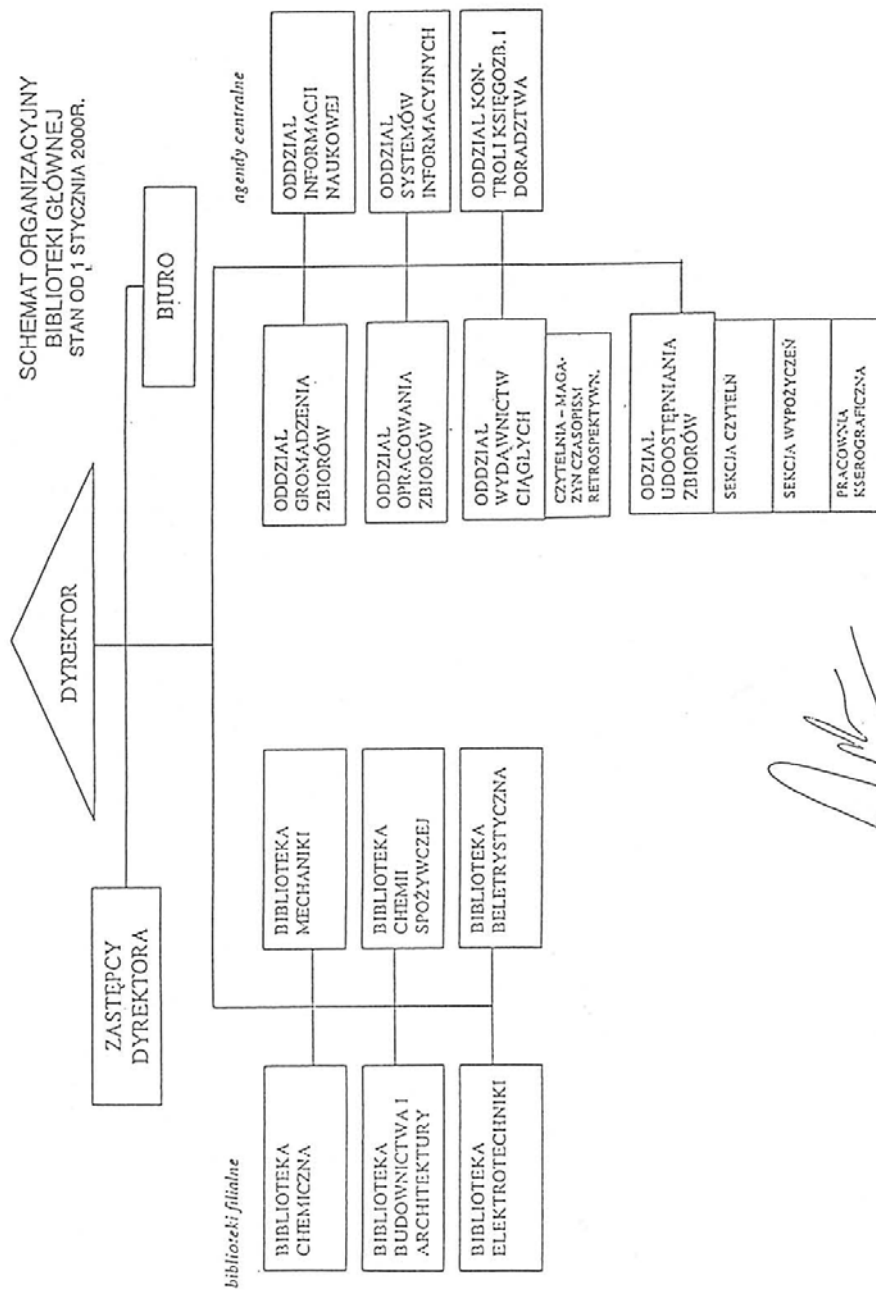

Do opracowania wykorzystane zostały:

1. Sprawozdania kierowników oddziałów BGPL z działalności w roku 2005.
2. Sprawozdanie z zadań wykonanych w ramach DWB w roku 2005.
3. Rożniakowska M., Margas M. „eBiPol” – Biblioteka Cyfrowa Politechniki Łódzkiej na tle innych inicjatyw bibliotek cyfrowych w kraju od strony technicznej, formalnej i projektowej. EBIB 2006 nr 74.
4. Przybyszewski M. Historia zaklęta w kamieniu – rys historyczny budynku Biblioteki Głównej Politechniki Łódzkiej. Materiały z wystawy w BGPL 2005r.

Sprawozdanie opracowała: Elżbieta Rożniakowska

SCHEMAT ORGANIZACYJNY
BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ
STAN OD 1 STYCZNIA 2000R.

[Signature]

**„Historia zaklęta w kamieniu” – rys historyczny budynku Biblioteki
Główniej Politechniki Łódzkiej.**

Autor: Maciej Przybyszewski

W roku 1800, w ramach akcji przesiedleńczej zainicjowanej przez rząd pruski, przybył z Wirtembergii do kolonii niemieckiej Effinghausen (Starowa Góra) Johan Jakob Schweikert. W 1837 roku urodził się mu syn – Fryderyk Wilhelm, który z czasem stał się znanym łódzkim fabrykantem.

Fryderyk Wilhelm Schweikert swoje pierwsze kroki stawiał jako sukiennik w Pabianicach. W 1865 roku przeniósł się do Łodzi. W domu przy ulicy Piotrkowskiej założył tkalnię z 9 krosnami i zatrudniał w niej 24 tkaczy. Pod koniec lat 80-tych XIX wieku zakupił działkę u zbiegu ulic Głównej (dzisiaj al. Piłsudskiego) i Dzikiej (ul. Sienkiewicza). W zbudowanym na niej budynku założył ręczną tkalnię chustek wełnianych. Następnie w roku 1892 Schweikert rozbudował i zmechanizował zakład przy Piotrkowskiej.

W między czasie Fryderyk W. Schweikert ożenił się z Amalią Hampel. Mieli trzech synów: Oskara, Roberta i Ludwika. Oskar jako pierwszy zaczął w latach 80-tych pracować w fabryce ojca. Z czasem pozostali dwaj synowie zaczęli pomagać ojcu. Interes rozkręcał się szybko i w 1890 roku podjęto decyzję o kupnie działki przy ul. Wólczańskiej 215. Dość szybko powstał na niej budynek głównej fabryki Fryderyka Wilhelma Schweikerta. Ze względu na to, iż parcela była dość wąska, budynek był wąski, ale długi. Mieściły się w nim wszystkie oddziały produkcyjne – przędzalnia, tkalnia, wykończalnia. Ziściło się marzenie Fryderyka W. Schweikerta o posiadaniu fabryki z pełnym cyklem produkcyjnym.

W 1894 roku w halach produkcyjnych zapaliły się pierwsze elektryczne lampy, ale energia elektryczna do produkcji została wprowadzona trochę później.

W 1899 roku powołana została spółka pod nazwą – Towarzystwo Akcyjne Wyrobów Wełnianych Fryderyka Wilhelma Schweikerta. Jej prezesem został, oczywiście Fryderyk W. Schweikert, a po jego śmierci Robert Schweikert, który przez pewien czas był dyrektorem handlowym, a stanowisko dyrektora technicznego objął Oskar Schweikert. Spółka miała charakter rodzinny (akcje nie wchodziły do obrotu giełdowego), a pakiet kontrolny akcji należał do Fryderyka Wilhelma Schweikerta. Pozostałe kilka procent udziałów należało do jego synów oraz m.in. do Alfreda Rammensteina.

Po śmierci ojca w 1902 r. na czele firmy stanął Robert Schweikert urodzony w 1865 r. Ożenił się z córką łódzkiego przemysłowca Emmą Bennich. Jego kariera rozwijała się bardzo szybko. W krótkim czasie stał się milionerem. Był udziałowcem w wielu firmach, m. in. Józefa Johna i Karola Bennicha, a także w Towarzystwie Łódzkich Kolei Wąskotorowych. Po wejściu w spółkę z Emilem Eisertem kupili fabrykę wstążek i koronek od Rudolfa Kellera.

Robert nie ukończył nauki w Wyższej Szkole Rzemieślniczej. Ale mimo tego miał przygotowanie do prowadzenia przedsiębiorstwa. W 1897 roku otrzymał dyplom majstra tkackiego.

Jako bogaty człowiek, Robert Schweikert wybudował przy ulicy Piotrkowskiej 262/264 swoją rezydencję. Dziś mieści się tam Fundacja Studiów Europejskich.

Okres największego rozkwitu firmy trwał do wybuchu I wojny światowej. Do 1914 roku zatrudnienie w firmie przekroczyło 1000 osób. W czasie działań wojennych zginął Ludwik Schweikert. A pozostali braci zaangażowali się w działalność na rzecz niemieckich stowarzyszeń działających na terenie Łodzi (Towarzystwo Pomocy Niemieckim Obywatelom oraz Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne).

W 1908 roku Towarzystwo Akcyjne WYROBÓW WEŁNIANYCH F.W. SCHWEIKERTA powiększyło teren swoich zakładów. Od braci Michała i Jakuba Prusaków została zakupiona parcela przy ul. Wólczańskiej 223 o powierzchni ponad 10000 m². Kwota transakcji opiewała na 26 tysięcy rubli.

Około roku 1910 na tej działce powstał pięciokondygnacyjny budynek z przeznaczeniem na skład dla wielowydziałowej fabryki o pełnym cyklu produkcyjnym.

9 września 1913 roku komisja w składzie: prezydent miasta Łodzi Władysław Pieńkowski, architekt miasta Łodzi oraz dwóch ekspertów (mistrz murarski i mistrz ciesielski), podpisała akt, zezwalający na rozbudowę budynku składu przy ul. Wólczańskiej 223.

W dniu 10 września 1913 roku architekt, naczelny inżynier i budowniczy Łodzi Szymon Nebelski podpisał zobowiązanie z 7 września, dotyczącego jego nadzoru nad projektem i rozbudową budynku przy ul. Wólczańskiej 223, należącego do Towarzystwa Akcyjnego WYROBÓW WEŁNIANYCH F.W. SCHWEIKERTA. Dokument sygnował również prezydent Pieńkowski.

22 września 1913 roku inżynier gubernialny i piotrkowski okręgowy inżynier architekt podpisali się pod ostatecznym zatwierdzeniem projektu przebudowy.

W czasie I wojny światowej Towarzystwo Akcyjne Wyrobów Wełnianych F.W. Schweikerta doznało wiele strat materialnych w wyniku działań armii niemieckiej (zniszczeń wojennych i rekwizycji) oraz utraty składów na terenie Rosji. Potwierdziła to w 1920 roku Komisja Szacunkowa Przemysłowa Główna. Mimo tego firma, bardzo szybko wznowiła produkcję.

Do roku 1925 pomieszczenia budynku przy Wólczańskiej 223 przeznaczone były na kwatery wojskowe w razie wojny. Kwestia ta przeciągała się niemal przez cały rok 1925 z powodu nie stawiania się przedstawicieli Schweikerta na wyznaczone przez pułkownika Homolacsa, spotkania w tej sprawie.

W tym samym roku niemiecka firma budowlana Nestler i Ferrenbach, przeprowadziła renowację budynku fabrycznego przy Wólczańskiej 223

W wyniku kryzysu ekonomicznego, jaki ogarnął ziemie polskie po I wojnie światowej oraz ogólnoświatowej zapaści gospodarczej przełomu lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku, zarząd Towarzystwa musiał poczynić odpowiednie kroki, w celu utrzymania się na rynku. Z chwilą utraty rynków zbytu na tkaniny wełniane w Chinach i Rosji, zdecydowano o rozszerzeniu zakresu produkcji. W listopadzie 1928 roku w budynku dotychczasowego składu przy Wólczańskiej 223 rozpoczęto produkcję kaloszy, śniegowców i obuwia gumowego.

Po wkroczeniu armii niemieckiej do Łodzi w 1939 roku Schweikertowie podpisali volkslistę, zgodnie ze swoją wolą i pochodzeniem. Głównie, dzięki temu mogli prowadzić swoją działalność w czasie okupacji bez najmniejszych przeszkód. Produkcja szła niemal w całości na potrzeby Wehrmachtu. Produkowano obuwie gumowe, kalosze, śniegowce. Ze względu na bliskość dawnej granicy wschodniej znaczną część produkcji wysyłano na front wschodni. W statystykach produkcyjnych fabryka wyrobów gumowych Towarzystwa Akcyjnego Wyrobów Gumowych i Wełnianych F.W. Schweikerta wypadła różnie. Na przykład czas potrzebny do wyprodukowania 100 par kaloszy rozmiaru 43 o wysokości 36 cm wynosił w przypadku użycia maszyn 1032 minuty, a w przypadku pracy ręcznej 12804 minut. W porównaniu z innymi niemieckimi firmami (m.in. Semperit, Phoenix czy Romika) w tej kategorii fabryka Schweikerta zajęła ostatnie miejsce. Natomiast w kategorii najmniejszej ilości całkowitego materiału zużytego na wyprodukowanie 100 par tych samych kaloszy, fabryka przy ul. Wólczańskiej uplasowała się w ścisłej czołówce.

Pod koniec 1944 roku Schweikertowie, w obliczu zbliżającej się Armii Czerwonej, podjęli decyzję o opuszczeniu Łodzi. Po wyzwoleniu budynek został uznany za własność ponemiecką i z tego względu podlegał nacjonalizacji w pierwszej kolejności. Z fabryki wywieziono do Wiednia część maszyn.

W 1946 roku powstała Łódzka Fabryka Wyrobów Gumowych. Powstała ona z rozdzielenia Towarzystwa Wyrobów Wełnianych i Gumowych F.W. Schweikert'a – na zakłady wełniane im. Waryńskiego i zakłady gumowe.

Od 1949/50 roku Łódzka Fabryka Wyrobów Gumowych specjalizowała się w produkcji wszelkiego rodzaju obuwia wyjściowego.

Budynek składu fabrycznego zbudowano w południowej części działki, na planie prostokąta. Według wstępnych założeń naniesionych ręcznie na plan z 1908 roku, skład miał mieć 21 metrów szerokości i około 43 metrów długości.

W trakcie rozbudowy w 1913 roku budynek wydłużył się od strony wschodniej o prawie 18 metrów. Ponadto wbudowano w północno-wschodni narożnik wieżę komunikacyjną. Na jej szczycie umieszczono zbiornik z wodą umocowany na wspornikach. Wieża miała głównie przeznaczenie komunikacyjne i znajdowały się w niej trójbiegowe schody.

Cały budynek praktycznie pozbawiony był detali architektonicznych. Zbudowany został w formie jednorodnej bryły.